

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno pa 225 Din, za ino-
skematvo D 10.—, dostavljen na dom
D 11.—, za izkaznice D 10.—,
inštalacija po dogovoru.

Naročila se pri upravi „TABORA“
MARIBOR Jurčičeva ulica številka 4.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje, Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno, Tele-
fon št. 24. — SFS poštnoštevilski
račun št. 11.787.

Na naročila brez depozita se ne
odgovarja. — Rokovani se ne vračajo.

Naslov

Tit. Knjižničarica
Ljubljana

Maribor, nedelja 8. februarja 1925.

Leto: VI. — Številka: 31.

AFERA ŽERJAVOVCEV V MARIBORU

MARIBOR, 7. februarja. Pod tem na-
slovom je objavil ljubljanski »Slovenec«
članke, žaljive za gg. dr. Kodermana in
dr. Slokarja, ki sta danes vložila tožbo
proti odgovornemu uredniku »Slovenca«.

Volilcem v Sloveniji!

Pred zgodovinsko odločitvijo stojite.
Usoda naše ožje domovine je v vaših
rokah.

Leta 1923. se je SLS posrečilo izvabiti
večino slovenskih volilcev v fronto avto-
nomistične kljubovalnosti in pozneje celo
v vratolomno izdajniško politiko
Stjepana Radića.

Posledica te katastrofalne politike je
izolacija Slovencev v državi, padanje
njihovega vpliva. Vsi stanovi tepe na
gospodarskih posledicah politike SLS,
ki je Slovenstvo zapeljalo v protidržav-
no fronto.

Zanemarjeno je ostalo parlamentar-
no delo, ki bi prineslo izenačenje bre-
men in dolžnosti. Pač pa se je brezplod-
ni prepir zaostрил do skrajnosti.

Danes more že slepec čutiti, da je pot,
kamor je Slovence zavedla SLS, napač-
na. V prepad jih vodi, v gospodarsko
smrt, v politično brezpomembnost.

Nazaj v realno politiko! Proč s prepri-
ri plemenskega in verskega značaja, ki
nas slabijo! Čemu verski prepri, ko nih-
če ne ogroža vere? Čemu plemenska za-
vist, ko Slovenstvo ni v nikaki nevar-
nosti?

Narodni blok hoče Slovence uvesti v
ustvarjajočo državno politiko. Za vse
naše stanove, ki so enako potrebni naro-
dovemu obstoju, hoče doseči pogoje har-
moničnega napredka.

Narodnemu bloku lahko zaupa kmet,
kajti med volilec Narodnega bloka je
gotovo že danes milijon kmetov, ki tvo-
rijo jedro Narodno-radikalne in Samo-
stojne demokratske stranke.

Zaupata mu lahko obrtnik in trgovec,
čigar usoda je vezana z bojem zoper dra-
ginjo in z ureditvijo državnih financ,
kar zmore le krepka delovna večina.

Zaupata pa mu mirno lahko tudi dela-
vec, ki vé, da so vse socialne pridobitve

delavstva v Jugoslaviji vezane na Sa-
mostojno demokratsko stranke, ki je iz-
dala v agrarni državi edino pravilno pa-
rolo, da naj se širokovne delavske orga-
nizacije depolitizirajo, delavec pa naj
kot polnovreden državlján sodeluje v
velikih državotvornih strankah.

Proč s političnim razrednim in sta-
novskim bojem, ki gre edino za tem, da
narod politično razkroji v popolno ne-
zmožnost za delo. Proč z malimi stran-
čicami, ki temelje itak le na osebnih
mržnjah!

S prezirom gremo preko napadov
osebne narave, ki jih mrgoli v sovra-
nem časopisju. Nikdar nismo v politiki
iskali osebnih koristi.

S prezirom gremo tudi preko očitkov,
da nimamo srca za Slovenstvo in da
preveč čutimo z državo in s Srbstvom.
Na vse to odgovorjam: Močna Jugosla-
vija je edina garancija za svobodno Slo-
venstvo!

Ljudje, ki jim je po vsej njihovi
vzgoji narodna zavest nekaj manjvred-
nega, nas starih nacionalistov ne bodo
učili narodnih dolžnosti.

Zato vas pozivljamo v odločno borbo.
Danes in jutri bodi vsak izmed nas agi-
tator!

V nevarnosti je ugled in kredit naše
države, v nevarnosti je naše gospodar-
stvo.

Pozabite na osebne in krajevne spore
in pomislite, da bodo v nedeljo odločali
stotisočji, ki pa se sestavljajo iz drob-
nega dela stoterih in tisočerih narodnih
delavcev.

Obča zmaga Narodnega bloka je go-
tova. Na delo, da zmaga tudi med Slo-
vencei!

V Ljubljani, 6. februarja 1925.

Dr. GREGOR ŽERJAV.

Naš dr. Pivko.

Maribor, 7. februarja.

V trenutku, ko skušajo onemogli in od-
zločljive mržnje zagrenjeni nasprotniki
oblatiti z natolcenvanjem in psovkanj
zaslužnega kulturnega delavca, vzor So-
kola in carzanskega dobrovoljca junaka
dr. Pivka, ki je prevzel politično vod-
stvo naprednih Jugoslovancev v mari-
borski oblasti, v tem strastnem trenutku
mu je piredila napredna Ljubljana pra-
vi trijumf. Z velikim veseljem in res-
ničnim zadoščenjem smo naprednjaki
mariborske oblasti sprejeli ta izraz
spontanih simpatij nosilcu liste Narod-
nega bloka v naši oblasti.

Velik del teh ovacij je veljal osebi
dr. Pivka, o katerem ni še nihče trdil,
da bi bil storil kaj nečednega, ki mu celo
zagrizeni nasprotniki priznavajo, da je
poštenjak. Njegove knjige o velikem
dobrovoljskem pokretu v korist antanti
gredo v številnih izvodih širom naše do-
movine, njegovo ime omenjajo s pono-
som češkoslovaški legionarji, njega šte-
jejo jugoslovanski dobrovoljci med pr-
ve svoje osebnosti. Ko je dr. Korošec v
svoji strankarski slepoti vrgel nanj
psovko: »izdajalec«, ki so jo ponovili
razni nizki in včasih še bolj nizkotni po-
litikasti, ki bogve pri kakem volilnem
oznju grejejo svojo »župco«, so završili
glasovi odpora iz vseh nacionalnih vrst.
Javno so obsodili to gonjo Sokoli, odli-
čni naprednjaki so protestirali zoper
skrunitev nacionalne časti in samo ljud-
stvo na deželi je kljub hujskanju iz fa-
rovčev pokazalo, da v psovnanju ne po-

snema dr. Korošca. Dr. Pivko je eden
redkih naših ljudi, v katerih so simpa-
tije za antanto in njene vojne cilje do-
zorele v akcijo proti resničnemu sovra-
niku našega naroda, ki je zahteval od
nas zvestobo zato, da je ugonabljal v
krvi stotisoče Slovencev in drugih Ju-
goslovancev. Da, izdajstvo je bilo tam,
kjer so peli slavospeve Habsburgom in
Avstriji, kjer se je slišal verz: »Srbe na
vrbe« in kjer so celo Kristusovi služab-
niki hujskali na boj »za cesarja in ve-
ro.«

Velik del ovacij pa je veljal misli,
ki jo danes zastopa dr. Pivko pred vsem
jugoslovanskim svetom. To je ona ista
misel, ki jo je predstavljal dr. Korošec
po osvobojenju v narodni vladi: misel
narodnega in državnega jedinstva. Sa-
mo da se dr. Pivko ne boji konsekvence
in veruje, da to ni »slager« temveč dog-
ma, katero se ali sprejme v celoti ali pa
v celoti odkloni. Zato je dr. Pivko kot
nacionalni demokrat proti gnanim kup-
čijam z Radićem, ki je tolikokrat teptal
vzvišeno jugoslov. idejo, je pa tudi zo-
per klerikalizem, ki naš narod izžema
kulturno in politično. Je trden kakor
skala v obrambi državne in narodne mi-
sli in kljubuje kakor skala vsem napa-
dom.

Naj bi mu 8. februar dal polno zado-
ščenje za vse napade. Naj vsak narodno
in napredno zaveden volilec dobro pre-
vdari svojo dolžnost in zmaga Narodne-
ga bloka bo blesteč dokaz naše politične
zrelosti.

Novi dokazi za Radićeve zveze z boljševiki.

V Novem Sadu zaplenjeni dokumenti. — Volilne instrukcije in proglašila iz Mo-
skve.

BEOGRAD, 7. febr. Iz Novega Sada
javljajo, da so povodom aretacije in
preiskave voditeljev Neodvisne delavske
stranke našli mnogo dokumentov, ki do-
kazujejo zveze stranke s centralo v Mo-
skvi. Našli so tudi volilne instrukcije iz
Moskve za stranko, organizacijski statut
in oklice na delavce in kmete Jugoslavi-
je v katerih se pozivajo k zrušenju re-
žima, k ustanovitvi delavske in kmečke
države itd. Pri nadaljni preiskavi je
policija našla tudi članski seznam ko-
munistične stranke v Novem Sadu in o-
kolici. Po najdenih instrukcijah, ki da-
tirajo iz Moskve z 28. jan. 1924 in so pod

pisane od Jurja Dimitrova, je zveza
stranke s kominterno dokazana.

Kominterna poziva NDS k boju proti
Pašićevemu režimu, jemlje v zaščito
HRSS zahteva zrušenje srbske buržuaz-
nije in ojačenje HRSS ter navaja obi-
čajna bojna sredstva. Organizacijski
statut navaja potrebo, da se pritegnejo
mladinske organizacije in se po Radić-
vem predlogu organizirajo v pevskih,
športnih in podobnih društvi. Pri are-
tiranemu komunistu Mračeviću iz Bač-
ke so našli še celo vrsto volilnih plaka-
tov iz Moskve.

Zakaj klerikalci psujejn radi razpusta okrajnega zastopnika v Sv. Lenartu v Slov. Gor.?

Radi nedavno izvršenega razpusta
okrajnega zastopa v Št. Lenartu v Slov.
gor., ki je bil izvoljen že pred 13. leti, je
torej posloval daleko preko zakonite do-
be, se je klerikalno časopisje silno raz-
burjalo, dasi so bili v novi svet vpo-
klicani tudi odlični pristaši SLS (bivši
minister Roškar, proš Einspieler i. t. d.)

Danes je klerikalna jeza razumljiva.
Razkrita je cela vrsta nerednosti, uradni
revizor pa je 5. t. m. ugotovil še celo
gnozdo klerikalne korupcije v okraj.
zastopu. Kakor svinja z mehom so go-
sposdarili z okrajnim premoženjem. V l.
1924. je bilo čez 700.000 dinarjev dohod-
kov, manjkajo pa pobornice čez izdatke v
znesku 41.416 dinarjev. Tudi iz zadnjega
časa pred razpustom manjka cela vrsta
prilog.

Dobava gramozna in drugega materiala
se je oddajala proti predpisom brez ofer-

talnih dražb. Klerikalni cestni nadzorniki
so imeli polno moč. Nikjer pa ni razvidno,
ali se je plačani material res tudi dobavil
ali ne.

Klerikalni člani razpuščenega okraj.
zastopa so si dali izplačevati masne di-
jete in nagrade. Za tajniške posle so pla-
čevali v l. 1924 kaplanu Lasbacherju po
1000 Din. mesečno, dasi je posloval le
redko in je zapustil, kakor je uradni re-
vizor ugotovil, pisarno popolnoma zane-
marjeno.

Blagajnik okraj. zastopa je dobil vsako
leto večjo nagrado za to, da je 50krat v
letu prišel v Sv. Lenart in izročil po 6 iz-
plačil. Za l. 1924 je dobil za to 5000 Din.

In tako bi se lahko naštel še cela vrsta
slučajev najogabnejše klerikalne korup-
cije. Razumemo sedaj jezo klerikalnega
časopisja radi razpusta.

Oriuna.

Redni letni občni zbor Oriune Maribor
se vrši v četrtek dne 12. febr. ob 20. uri
v mali dvorani Narodnega doma. Dnevni
red: 1. Pozdrav po br. komisarja. 2. Go-
vor. br. obl. predsednika. 3. Poročila
funkcionarjev. 4. volitve. 5. Slučajnosti.
Nacionalisti! Zavedajte se važnosti or-
ganizacije in ne ovirajte z brazbrižnost-
jo njenega dela, udeležite se polnošte-
vilno občnega zbora! Zdravo!
Seja veseličnega odseka se vrši v to-

rek 10. tml. ob 20. uri v Narodnem domu.
Na dnevnem redu so izredno važni skle-
pi radi prihodnjih prireditev in se vabijo
vsi novi člani in prijatelji ter naše
narodne dame, da se sestanka udeležijo!

Razvitičje prapora. Prapor mariborske
Oriune, najlepši v državi, se na svečan
način razvije v nedeljo dne 22. marca.
Prisostvoval bo ves glavni odbor in vsi
obl. čelniki. Člane in prijatelje za sedaj
opozarjamo na ta za našo organizacijo
velevažen dogodek.

Danes v soboto 7. februarja ob pol 7. uri zvečer

vsi nacionalisti, vsi rodoljubi, vsi, ki ljubite našo domovino v Narodni dom da pozdravimo našega narodnega junaka Dr. Ljudevita Pivka

ki se vrača zmagoslavno iz Ljubljane. Ljubljana mu je piredila
veličasten sprejem. Oddolžimo se tudi Mariborčani svojemu odlič-
nemu narodnemu borcu Pivku, dajmo mu za nesramne klevete
tudi mi zadoščenje! Izkažimo Pivku svoje zaupanje.

Njegova škrinjica je četrta, Pivko je naš,
naša je tudi

četrta škrinjica!

Za močno državo! Za mariborsko oblast!

Narodnim volilcem.

Jutri, 8. t. m., boste stopili na volišče. Ne bom Vam danes znova klicali v spomin izredne važnosti teh volitev, pri katerih gre za obstoj naše države.

Kdor ljubi našo domovino in svoj jugoslovanski narod, bo volil v narodno skupščino može, ki bodo neomajno stali na stališču narodnega in državnega jedinstva.

Resnično narodni volilec bo volil le neustrašene, nacionalne može.

Štirinajst volilnih škrinjic bo na vsakem volišču, vendar Vam izbira in odločitev ne bo težka.

Gotovo je, da ne bo noben dober narodnjak volil klerikalne liste, katere nosilec je dr. Korošec. Preveč je znano protidržavno in protinarodno delo te stranke, katere voditelj je zavezanik in zaščitnik velezdajalca Radića, onega Radića, ki se je zvezal celo z zunajnimi sovražniki države proti svoji lastni domovini, onega Radića, ki je hotel Vojvodino in celo naše Prekmurje prodati Madžarom.

Ravnatoko ne bo noben narodnjak volil liste naših narodnih nasprotnikov, Nemcev in renegatov, katere nosilec je prosluli Franz Schauer.

Socijalistične kandidatne liste ne prihajajo za nacionalnega človeka v poštev, ker so te stranke že po svojem programu internacionalne.

Preostajajo torej še liste naprednih strank in skupin.

Kandidatska lista narodnih socializmov in Davidovičevcev, katero imenujejo isto bratskega sporazuma, je skupina onih ljudi, o katerih je naš znani narodni delavec Stane Vidmar zapisal sledeče besede:

»S svojimi umazanimi kremplji so se dotaknili njegove (dr. Pivkove) dobrovoljske časti. Lotili so se tega, kar je vsakdo od nas skrival pred oskrnjenjem kot edino, kar nam je ostalo iz dobe, ko smo daleč od domovine v navdušenju in svetem ognju zbirali naše čete, izpodkopavali temelje osvražene Avstrije in sodelovali na gradnji temeljev naše narodne države. — In takrat, v tistih težkih časih, ko ste se vi, podle duše, današnji Pivkovi klevetniki in obrekovalci, solnčili v milosti cesarski ter bili resnični avstrijski špijoni med lastnim svojim narodom, denuncirali in tirali na morišče zavedne narodne može ter bili vsak moment pripravljeni skriviti pred veličanstvom habsburškim hrbtnico in servirati vdanostne izjave, takrat je dr. Pivko zbiral svoje čete, delal in delal, ter s prepričevalno besedo, ki jo zmore le globoka vera in na vse žrtve pripravljena domovinska ljubezen, dvigal pogum in voljo svojih borcev«.

Družbe, ki jo je tako obsodil pošten nacionalist, ne bo volil noben zavedni narodnjak.

Iste besede veljajo družbi, ki je vložila listo z nosilcem dr. Ravnikom. Tudi ta družba je v svojem glasilu na enak način opljuvala dr. Pivkovo dobrovoljsko

čast. Dr. Ravnikova družba, katere predstavnik je en Janko Tavčar, je z lažmi in sleparstvom preprečila skupno napredno fronto in s tem podprla klerikalce in druge sovražnike države. Sicer pa Ravnikovci sami pravijo, da v njihovem programu ni narodnega radikalizma. Na njihovi listi kandidira Nemeec dr. Potzinger, Madžar, budapeštanski žid dr. Strasser in Madžar Alszeghy, ljudje, ki so nasprotniki naše države in ne govorijo našega jezika. Tudi te liste ne more voliti noben pošten Jugoslovan.

Edina skupina, katero sme in mora voliti jugoslovanski nacionalist, je lista Narodnega bloka. Narodni blok je zgrajen na programu edinstvene države in edinstvenega naroda. Na listi Narodnega bloka kandidirajo najboljši narodni može vseh stanov. Nosilec te liste je naš dr. Pivko, nacionalist najčistejšega kova, mož, ki je kot vzornik znan daleč preko mej naše države.

Narodni volilci! Vaša dolžnost je, da privedete listo Narodnega bloka do sijajne zmage.

Poidite vsi, kakor en mož, na volišče in oddajte volilne kroglice v

četrti — 4. — škrinjico!

—□—
Sramoten madež — male strančice.

V mariborski oblasti smo letos odnesli rekord: največ škrinjic imamo. Včasih reče kdo: glej jih, to je dežela bistrih glav! Koliko ljudi imajo, ki se ukvarjajo s politikom in so zreli za poslance! A tako pravijo samo tisti, ki brijejo nožice iz nas. Pametne ljudi je pa sram, ker vedo, da je to znamenje naše politične nezrelosti. Če si ogledamo te majhne stranke in strančice, od katerih so nekatere sestavljene od zgoraj navzdol, brez organizacije in brez dejanske potrebe v narodu, vidimo, da so to samo volilne muhe, ki bodo dne 8. februarja sramotno pocepale. Nekateri ljudje so dejali tako-le: Zakaj pa bi mi ne bili poslanci? Saj imamo bučo kakor jo ima na pr. g. Zebot. In so razvezali svoj mošnjček in se napotili bodisi v krčme bodisi kam na deželo, našli nekoliko ljudi, ki so dobre volje in imajo radi, ako se njihov ime včasih čita v listih, pa so jih postavili za srezke kandidate. Tako smo dobili Radićevce, Hafnerjeve, Zagorskega, Ravnikovo, Strbenčevce, Hribarjevo, Markovičevce. To so stranke in ljudje, ki jih pri nas bodisi ne poznamo bodisi nimajo dejanske podlage v našem ljudstvu. Te stranke bodo sicer ujele nekaj glasov, toda komu bodo glasovi koristili? Kandidatom gotovo ne, ker jim ne bodo plačali stroški, še manj pa volilec, ki ne bodo imeli od takih strank in od teh ljudi prav nobene koristi. Kajti vsakdo, kdor se malo spozna v politiko, ve, da se bodo parlamentarne bitke vršile med velikimi strankami in da tudi tisti 1-2-3 poslanci, ki bi slučajno od te ali one liste zlezli v parlament, ne bodo v ničemer odločevali. K večjemu bodo tuintam vpili — v smeh in zabavo drugim, za to vpitje pa bodo dobivali dobre poslanske dijete.

Pravimo: sramoten madež so te majhne stranke in ljudstvo naj pokaže, da je politično zrelejši nego razni špekulanti, ki spletarijo s svojimi škrinjicami. V naši oblasti imajo pomen samo tri skupine:

1. Narodni blok, v katerem so se zbrali samostojni demokrati, stara slovenska stranka, ki deluje že desetletja v nacionalnem in naprednem duhu med Slovenci, večina samostojnih kmetijev in del radikalov, ki se niso pridružili Ravnikovi »Zgagi, d. d.« Narodni blok se razteza čez vso državo, korenini v vseh pokrajinah, nima ne plemenskega ne verskega obeležja in lahko vodi širokopoltežno državno politiko.

2. Klerikalci, ki zastopajo avtonomiščno-federalistično in rimsko cerkveno politiko, predstavitelji tistih strank, ki hočejo posamezne dele države kar najbolj ločiti in ustvariti zmedo in nered.

3. Socialisti, ki so mednarodna delavska stranka, kakor jo najdemo v vsaki državi v Evropi. Ker pa so razcepjeni in skregani med sabo, nimajo nobene moči in tudi nobenega vpliva; njih poslancev bo malo in bodo samo kritizirali, pri odločitvi pa ne bodo imeli besede.

V glavnem se pri nas bje boj med Narodnim blokom in klerikalci. Zato koristi klerikalcem, kdor ne voli Narodnega bloka. Kdor pa bo volil razne brezposlanske liste, bo storil politično neumnost, kakor vojak na fronti, ki bi streljal v drevje namesto v sovražnika.

—□—
Ali smo res proti veri in duhovščini?

Tako nam očitajo dan za dnem katoliški duhovniki in naši pristaši na deželi se morajo veliko truditi, da dopovejo kmečkim možem, da nismo zapisali svojih duš hudiču in da se hočemo tudi mi zveličati po vzvišenem duhu Kristusovih naukov.

Pravimo, da danes ne gre niti za vero niti za moralo. Tudi za cerkev ne. Vere v Boga ne jemljemo nikomur; vsi hočemo, da bi bili ljudje poštenjši in pravičnejši. Želimo, da bi katoliška cerkev poleg drugih cerkev in verskih družb mirno vršila svoje poslanstvo med ljudskimi dušami.

So pa stvari, ki jih ne želimo in ne smemo želiti. Prva je ta, da ne priznavamo srednjeveškega načela, po katerem ima cerkvena gospoda nekako nadoblast nad posvetno pravico, da se neposredno vlika v državno življenje, da areja čisto po svoje šolstvo in kulturo, da preganja tiste, ki so druge vere in ki se molijo Bogu na drug način.

Tega ne želimo in tisti duhovniki, ki se celo v naših dneh navdušujejo za papeško in cerkveno oblast nad državami in družbo, nas preglašajo za nasprotnike vere. A mi hočemo svobodo in enakopravnost ver. Mi nočemo te ali one cerkve poviševati, pa tudi ne poniževati.

V habsburški Avstriji se je včasih državni zbor hudo razljutil nad Vatikanom in nekoč celo odpovedal konkordat, toda Habsburgi so se kmalu sporazumeli, ker so si domišljali, da so »apostolska veličanstva«.

V Jugoslaviji tega ni. Tu imamo več ver, več cerkvenih skupin in nobena nima pravice, da bi se poviševala nad drugo. Kot narodnjaki ne moremo videti, da bi se narod sovražil radi različnih veroizpovedi, kot naprednjaki pobijamo

versko nestrpnost. »Brat je mil, katerekoli vere bil.«

Naša duhovščina, ki je vzgojena v čisto drugih političnih razmerah, po večini ne razume, da se v tej državi ne sme več hujskati proti pravoslavni. Vodilni njeni krogi to razumejo in lepo sodelujejo s pravoslavni, protestanti, muslimani, framazoni, brezverci itd. Toča njihova politika ima vseno ta cilj, da loči katoliške Slovence in Hrvate od pravoslavni Srbov. Zato ima podrejena duhovščina nalogo, da podžiga med ljudstvom mržnjo do Srbov.

Mi smo odločno zoper to, zato se glasi naša zahteva: Cerkevne razmere naj se uredijo, z Vatikanom naj se sklenu pogodba ali konkordat, toda duhovščina mora biti samo duhovščina, ki služi svoji cerkvi in cerkev kot taka ne sme poznati nobene posebne državne politike. Za njo mora biti vseeno, če je kdo za to ali ono stranko, za tako ali drugačno ureditev države. To je naša prva zahteva in od nje ne odstopimo za nobeno ceno.

Papež je bil minule dni podučen, kaj delajo naši duhovniki. Jugoslovanski poslanik v Vatikanu je povedal njemu in kardinalom, da se katoliški duhovniki vlikajo v ustavne boje, sejejo razdor ne samo med plemeni, ampak celo v družinah, izrabljajo verska sredstva, celo zakramente za stranko, ki ma sicer katoliški program, katera pa katoličanstvo ponižuje in zlorablja. Vsled tega bi bili politični krogi prisiljeni udariti mečari po cerkvi, če duhovščina ne bi hotela dati kralju tega, kar je kraljevega in Bogu to, kar je božjega.

Sv. oče je odločil, da bo nastopil zoper zlorabljanje vere in cerkve s strani duhovščine. Znano je, da je v podobnem smislu strogo vplival na duhovščino v Italiji in eden najspodobnejših klerikalnih politikov don Sturzo, ki se je prehudobunil zoper zakonito vlado Italije, se je moral na papežev ukaz umakniti. Iz Zgodovine nam je znano še več. L. 1871 so dobili Francozi tretjo republiko. Katoliški krogi (plemstvo in duhovščina) pa so bili odločno za monarhijo, ker so videli v republikanstvu liberalno in protiversko pogubo. (V Jugoslaviji pa je narobe! Op. ur.) Začele so se hude borbe med monarhisti in republikanci, ki še dandanes niso popolnoma ponehale. Ko pa je papež Pij IX. uvidel, da se republika drži in da se bo še držala, je poslal francoskim škofom breve (lastno-ročno pismo), v katerem jim nalaga, da morajo priznati in spoštovati zakonito oblast in priznati državno obliko ter da se ne smejo proti nji politično boriti. Grenko pilulo so morali požreti francoski škofje in zapisano je, da so se dolgo kislno držali — ali papež je vstrajal pri svojem, republika pa še bolj.

Tak oziroma še ostrejši nastop je potreben pri nas, kjer se tudi duhovščina udeležuje uprav ogabne gonje proti priznani oblasti in ne štedi niti kralja. — Tembolj pa je potreben zato, ker pravoslavnimuslimani in vsi katoliški liberalni krogi vztrajajo z vso odločnostjo na tem, da je treba ohraniti verski mir in gojiti versko strpnost ter da se cerkev po svojih služabnikih ne sme izpostavljati v političnih bojih.

Rabljeni pisalni stroji! ANT. RUD. LEGAT & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100

292

Triumfalni pohod „Mrtvaškega ženina“ v Celje.

Na Svečnico je pohitela okrog 160 glav broječa družina Mariborske Glasbene Matice s svojim že širom Slovenije znanim »Mrtvaškim ženinom« v starodavno Celje. Kljub »mrtvaškemu« programu je bilo razpoloženo Matičarjev prav razposajeno; desedanji sijajni uspehi s tem programom, vest, da je bila velika dvorana Celjskega doma že teden dni pred koncertom razprodana, tista v Matičinih vrstah že udomačena srberitost in komično: božje, — naravnost pomladansko — solnce, katero je sijalo z neba, vse to je živahnost in šegavost itak ne premirnih Matičarjev le še podvojilo.

Celje! Poln kolodvor slovenskega občinstva! Radostno in bratsko pozdravljanje, — stari znanci! Celjska narodna in kulturna društva so priredila z g. županom dr. Hrašovcem na čelu Mariborčanom krasen in pristrčen sprejem. Kot prvi je pozdravil goste v imenu celjskega mesta gospod župan ter podčrtal na eni strani zasluge mariborske Glasbene Matice na kulturnem in umetniškem po-

lju na drugi strani pa je — in to povsem upravičeno — naglašal smisel celjskega in okoliškega prebivalstva za umetnost in lepo pesem, kajti precej velika dvorana Celjskega doma se je izkazala že ves teden pred koncertom za premalo. — Za dr. Hrašovcem je povzel pozdravno besedo predsednik Celjske Glasbene Matice g. Gruden, za njim pa v imenu Celjskega pevskega društva g. Fink. Za bratske pozdravne besede sta se zahvalila g. dr. Tomišek v imenu Glasbene Matice in g. Arnuš v imenu Pevskega zbora G. M. Med gostim špalirjem občinstva se je podala Matičina družina v koncertno dvorano, v katero so se celo uro pred napovedanim časom že začele valiti gste množice občinstva. Zelo veliko, lahko rečem čisto nenavadno je bilo zanimanje za »Mrtvaškega ženina« v Mariboru, za Celje pa je bil ta koncert senzacionalna atrakcija I. reda, kakoršne celjsko mesto ni še doživelo. Od Sotle, od Savinjskih planin iz Dravske doline, iz Ljubljane, Maribora, Zagreba, ja celo iz Novega Sada so prišli ljubitelji te lepe umetnosti v Celje. Ako je bila dvorana že prvi dan predprodaja razprodana, to še ni nič proti temu, da so ljudje pod roko klopali vstopnice za stolišča za desetkratno

nominalno ceno. Frekvenca je bila za 70% večja kot pri doslej najboljši občinski prireditvi v Celju. Pri večerni blagajni je ljudstvo po 40—50 din. dajalo za stolišča. In ker je zmanjkalo vstopnic je šlo na stotine ljudi v dvorano brez njih, tako da se prisostovalo koncertu najmanj 2000 oseb. Od gg. oficirjev na žalost ni nihče dobil prostora v dvorani, sicer so pa tudi mariborski z zelo malimi izjemami (7) vsi »zamudili« vstopnice. In koncert? Uspeh nad vse sijajen! Kljub neznosni vročini, ki je vladala v dvorani in kljub temu, da je bila dvorana nabita kot skatlja sardin do zadnjega kotička, je sledila publika koncertu kot zamaknjena. Že so utihnil zadnji akordi »Mrtvaškega ženina« zbor in orkester je že zapuščal deske, a navdušenja in ovačij ni hotelo biti konca. Publika je kot očarana obsedela na svojih prostorih; kljub dveurnemu izvajanju se ni mogla ločiti iz dvorane, v kateri je doživela tak nenavađen užitek. V pogledu discipline je celjska publika, lahko za vzor marsikateremu večjemu in velikemu mestu! Ako so pisali listi, da je dosegel Topič z zborom in orkestrom v Mariboru sijajen in veličasten uspeh, potem se mora vze ta za Celje še kvadrati-

rati. Po koncertu so imeli Matičarji skupno večerjo v mali dvorani Celjskega doma, po večerji pa so se pridružili Mariborčanom še Celjani in razvila se je res bratska in pristrčna zabava. Napitnice, petje, godba, ples, vse to se je vrstilo v prijateljski vzajemnosti pozno v noč, dokler se Mariborčani niso odpekljali z vlakom, ki pa je imel hvalabogu čisto upoštevanja vredno zamudo. Tekom cele poti iz Celja do Maribora se je razlegalo iz posebnih vagonov, katere je dala železnica ljubeznjivo na razpologo Matiči, petje smeh in godba. Le prehitro so minule dve uri vožnje in naravnost presenečeni smo bili, ko je zaklical spovednik: Maaribor.

Kot je bila zadovoljna publika s koncertom, tako je z njim lahko zadovoljen zbor in orkester pred vsem pa je lahko vesel, ponosen in zadovoljen z doseženim uspehom koncertni vodja g. ravnatelj Topič, ki je sicer preli lepo množino — značaj pri »Mrtvaškem ženinu« a si je z doseženimi uspehi zvil nesmrten venec slave, spoštovanja in ljubezni svojih Matičarjev. Vodi dragi Topiče, Matice i nadalje po tej poti in dovedi jo per aspera ad astra!

8. februar, bodi dan naše zmage!

Kdo je „oklofutani in do nagega razgaljen“?

Pašičeva brzovjaka g. Dolničarju.

Dr. Ravnik in sođno stigmatizirani Jan-ko Tavčar, ki predvidevata svojo blamažo in tudi blamažo, ki jo bota pripravila radikalni stranki, sta v zadnjih dneh z vso silo skušala reševati, kar bi se dalo rešiti.

Tako sta tudi skušala glavni odbor radikalne stranke pridobiti za izključenje onih članov radikalne stranke v mariborski oblasti, ki kandidirajo na listi Narodnega bloka. Za Pašičevim hrbtom so res tudi napravili neko pismo, katero so v imenu glavnega odbora NRS poslali vsem odborom NRS v mariborski oblasti in dr. Ravnikov »Narodni Gospodar« je objavil celo faksimil. Ko je g. Pašič od dr. Žerjave za vse te spletke izvedel, se je nemalo začudil in izjavil, da v glavnem odboru NRS nikdar ni bi-

lo govora o izključitvi gg. dr. Müllerja, Dolničarja in Kiralyja, nasprotno da je bilo sklenjeno, da se jim da prošče roke, ter je g. Dolničar tudi sprejel od g. Pašiča naslednjo brzovjako:

Franc Dolničar

Pragersko kod Maribora

Beograd, br. tel. 1522, vrsta 22, dana 4. II., časa 14.25, vrijeme prijema 4. II. 17 časa 14 min.

U pitanju Vaše kandidacije postu-pajte onako, kako Vam nalaže Vaša savest i odgovornost prema narodu.

Nikola Pašič.

To predajemo mirno v razsodbo javnosti z ozirom na čvekarje dr. Ravnika v »Narodnem Gospodarju«.

Volilna procedura.

Nov volilni zakon sloni na takoi-me-novanem Dontovem sistemu, po kateram se rezultat volitev v volilnih okrožjih oziroma mestih določa na sledeči način:

Skupno število glasov se razdeli s številom poslancev plus eden. Količnik, ki ga dobimo, je prvi volilni količnik. Liste, ki nimajo količnika, sploh ne pridejo pri razdelitvi mandatov v pošte. Z ostalimi listami pa se vrši obračun tako le: število glasov, ki ga je dobila vsaka lista, se deli z 1 itd. do številke, ki odgovarja številu poslancev, ki jih ima izvoliti to okrožje. Od števil, ki jih dobimo s tako delitvijo, se vzame toliko največjih števil, kolikor se ima v določeni volilnem okrožju izvoliti poslancev in na tej podlagi se dodeljujejo poslanci posameznim kandidatnim listam. Na primer: volilno okrožje voli pet poslancev. Volilo je skupaj 54.000: (5 + 1) = 9000. Volilni količnik je tedaj 9000. V okrožju je bilo 5 list, od katerih je do-bila lista

A	B
19.000	13.000
19.000 : 1-19.000	13.000 : 1-13.000
2- 9.500	2- 6.500
3- 6.333	3- 4.333
4- 4.750	4- 3.250
5- 3.800	5- 2.600

C	D	E
12000	7600	2400
12.000 : 1-12.000		
2- 6.000		
3- 4.000		
4- 3.000		
5- 2.400		

Listi D in E sploh ne prideta v po-štev, ker nimata količnikov, lista s ko-ličnikom A dobi 2, B 2 in C 1 poslanca.

Če je v volilnem okrožju, ki voli šest ali več poslancev, dobila količnik samo ena lista, tedaj bo en mandat dodeljen oni izmed list brez količnika, ki ima največje število glasov.

V volilnem okrožju, ki voli 9 ali več poslancev in je dobilo količnik samo dvoje list, dobi en mandat ona lista brez količnika, ki ima največje število gla-sov.

Mandati, ki pripadajo eni in isti li-sti, se bodo dodelili posameznim kandi-datom te liste začevši pri nosilcu pa po vrsti srezkim kandidatom, oziroma se na število glasov, ki jih je dobil kandidat v tistem srezu. Po prejšnjem volilnem zakonu se je delilo mandate po vrsti, ka-kor so bili vpisani na kandidatni listi.

Roman mariborskih Davidovičevcev.

Kakor znoreli Indijanci, ki plešejo svoji vojni ples in vpijejo po skalpu svojih so-vražnikov, tako se obnašajo v zadnjem času razni veliki in mali voditelji ter pri-ganjači Davidovičevca in sličnega Ra-dičevca bratskega sporazuma. Po nji-hovem kričanju tone Jugoslavija v morju krvi preganjanih političnih mučnikov in nič drugega ne delajo naše oblasti, kakor »teror«, »nasilstva« in »zmedo«, tako, da se tem politikom »kar gravža«. In če jih kdo nekaj časa posluša, da se njihovi možgani malo pomirijo, potem pa vpraša, kje so tista nasilstva — pa naštevajo kot primere: »Sušački župan Kučić je bil sus-pendirani in aretirani, ker je vnet Davi-dovičevce; zmolčijo pa, da se je to zgodilo, ker je osumljen goljufije na ko-rist neke italijansko-madžarske firme, kar tudi antikorupcionističnemu Davido-vičevcu ni dovoljeno. Ali dalje: »Radfi svojega opozicijskega stališča je bil aretirani v Skoplju voditelj Turkov Fe-rad beg Draga«. Srbski listi pa poročajo o tem, da se je nakoničilo proti njemu vse polno ovadb, ker je med vojno kot organizator avstrijskih »Schutzkorove ubijal nedolžne Srbe in da ponovno huj-ska Turke na pomoč, kar je bilo Avstriji prav, kar pa končno v naši državi ven-dar ni več absolutno potrebno. Takih »nasilstev« bodo naštevali nekteri še več, posebno iz oddaljenih krajev, ker se jih ne more tako hitro kontrolirati; pri tem jim je kot »žrtev« dobrodošel tudi najhujši narodni nasprotnik, pa naj si bo Madžar ali Turk, pa naj je goljufal in rop-pal kakor Čaruga, vseeno je dokaz za »nasilje«, ki sedaj vlada v možganih Da-vidovičevcev. — Če se zapleni kaka kle-rikalna gnoznica, je to nasilje, ker jvali istočas Davidoviča in Markoviča! Če se istavijo v Sloveniji klerikalni listi, ki pod

Die Kandidaten der Grenzgebiete.

Vedno smo trdili, da so klerikalci brez vsake narodne zavesti, ki jim je za ko-risti slovenstva toliko, kakor za lanski sneg. To so znova dokazali pri sedanjih volitvah. Izdali so samonemške letake, v katerih se ponujajo Nemcem, češ, da jih bodo boljše zastopali, kakor Franz Schauer, Hvalijo se, da so se že do sedaj zavzemali »für die ehrlichen deutschen Mitbürger«. — Nam je bilo to dobro zna-no. Saj še ni tako dolgo, ko so na izdajal-ski način skušali spraviti bivši »Deut-sches Haus« v roke renegatske kilke. Vemo tudi, da klerikalni župan dr. Les-kovar proti določbam poslovnika dovo-ljuje pri občinskih sejah nemške govore in s tem via facti uvaja nemški razpravni-ki v sejno dvorano slovenskega Ma-ribora. Vemo tudi še za nebroj drugih narodnih grehov klerikalne stranke. Ču-diti se je pa vendarle, da so našli toliko cinizma, da to sami priznavajo.

Na letaku Nemcem posebno priporo-čajo svoje kandidate »für die Grenzge-biete«. To so poleg nosilca Korošca sle-deči: Franz Žebot (seveda!), Reichsrats-abgeordneter, Dr. Josef Hohnjec, Vize-präsident des Abgeordnetenhaus, Vla-dimir Pušenjak, Reichsratsabgeordneter, Ivan Vesenjaj, Professor (ne Minister?), Geza Šiftar, Besitzer und Abgeordneter.

Ti gospodje so očitno Nemcem naj-bolj po godu in za to posebno priporo-čljivi za obmejne okraje.

In kako lepo se čita tisti »Reichsrats-abgeordneter« in celo »Vizepräsident des Abgeordnetenhaus«! Das ist mein Wien, die Stadt der Lieder . . . ! Zani-mivo je, da so utajili gospoda Klekla in ponujajo le namestnika Šiftarja. Ali je Klekl preveč na glasu kot narodnjak?

To je slika klerikalne brezdomnovske morale. Volilci, naj gredo vsi Žeboti, Hohnjeci in Pušenjaki v Reichsrat in Ab-geordnetenhaus! V skupščino pa boste poslali resnično narodne zastopnike, kan-didate Narodnega bloka, katerih škrinjica je

4. ČETRTA! 4.

—□—

Ne, Nemcem pa naš človek ne bo dal kroglice!

Nemška gospodarska stranka, ki kan-didira izdajatelja »Cillier Zeitung« g. Schauerja, je izdala tudi slovenske le-take in letake, na katerih je nanizana dolga vrsta obljub. O, te obljube: prav dobro jih poznamo. Kaj vse ne obljublja g. Schauer ljudem, kaj se bodo dali za-peljati za njegovo škrinjico: vojna poso-jila, trgovske ugodnosti, nemške šole itd. Mi pa mu pravimo: vse njegove obljube so pesek v oči. Nihče naj jim ne u-sede. To, kar nemška stranka obljublja, ne bo nikoli merodajno za velike jugo-slovenske stranke, ki bodo odločevale o poglavitnih zakonodajnih vprašanjih. — Nemci ne bodo nikoli soodločevali v vla-di. Morda bodo kdaj spet jezikiček na te-hnici, ali nadležni, tako da se jih bo vsaka vedilna stranka rada kar najhi-treje odkrižala.

Zlasti še Nemci v Sloveniji, ki so v Beogradu in celo v Zagrebu slabo zapi-sani, o katerih gre glas, da so jako za-razirani vsenemški politiki, ki se v tem oziru močno razlikujejo od banatskih nemških naseljencev. Nikoli ne bodo Slo-venci dopustili, da bi na pr. g. Schauer, če bi mu nesreča zopet odprla parlamen-tarna vrata — o čemur resno dvomimo — odločeval med nemškimi in sloven-skimi interesi na naših tleh ter da bi bil sploh kak, pa bodisi še tako skromen činitelj v naši politiki.

S tem splavajo po vodi nemške ob-ljube glede gospodarskih in političnih zadev. O tem bodo odločevale v Jugosla-viji samo jugoslovanske narodne stran-ke, ne glede na to, kako bo država ure-jena. Nobene obljube ne bodo mogli Nemci izvršiti, od nas bo vse odvisno.

Poglejmo v Maribor, kjer se Nemci toliko bahajo s svojo močjo. V občin-skem svetu imajo štiri odbornike, ki včasih kaj pokritizirajo, ne dosežejo pa čisto nič. Kaj pa naj Nemci dosežejo v jugoslovanski skupščini?

G. Schauer to dobro ve, ali njemu gre za nekaj drugega. Pokazati hoče pred inozemskimi Nemci, da obstoji v mariborski oblasti močna nemška manj-šina. Kot poslanec te manjšine je imel v nemškem svetu znano ime in čisto drug nastop. Lahko je uganjal nemško-nacio-nalno politiko. Toda njegova stranka se zaveda, da je prešibka, če ne zvoli v svoj krog nemškarjev. Zato snubi na-še ljudi. Zato, da delajo nemškim nacio-nalistom štafažo.

Sraj ga bilo, ki bi se dal zapeljati. Naj Nemci volijo po svoje, naš človek — volilec slovenske krvi — pa ne sme med nje. Ne bodite izdajalci in pokažite 8. škrinjici figo!

Kako boš volil?

Navodila volilec na volilni dan.

Kaj ima storiti volilec?

Še enkrat dobro preudariti, komu bo poklonil svoje zaupanje, koga bo volil. Volilna dolžnost je najsvetejše državno delo: volilec pokaže z njo, da tudi on soodločuje usodo države. V tem je bistvo demokracije in v starih državah tega ni bilo.

Ko gre volilec na volišče

naj poagitira med prijatelji in znanci, ki jih sreča, da ne odladajo z glasovan-jem. Naj gredo tudi oni takoj ali vsaj prejkomogoče na volišče. Nihče ne sme izostati; volitve so nekaka vojna z gu-mijevimi kroglicami, vojna med stran-kami, in kdor spada v armado, t. j. kdor je volilec, mora storiti svojo dolžnost, sicer je dezertar.

Kako se vršijo volitve?

Vsak volilec mora, ko vstopi v volil-no sobo, povedati svoje ime, priimek, po-klic in stanovanje tako glasno, da ga slišijo vsi člani volilnega odbora. Ko se je predsednik prepričal, da je volilec vpisan v volilnem imeniku in če ga nihče ne pozna, mora potrditi, da je res ta in ta, pokazati na zahtevo kako listino in če odbor še vedno ni dovolj sigurn, se sestavi poseben zapisnik. Ako neznan volilec ne more dokazati svoje istovet-nosti in če vsi člani odbora izrazijo z glasovanjem dvom o njem, tedaj mu la-hko predsednik sploh zabrani volilni akt. Kdor pa je opravil ta uvod v volil-no postopanje, dobi od predsednika kro-glico, ki jo mora vzeti v desnico, potem ko ga je predsednik podučil, kako mora voliti. Volilec stopi z zaprto desnico v vsako škrinjico in ko je že izpustil kro-glico v škrinjico svoje stranke, mora iti z zaprto roko v nastopne škrinjice tja do zadnje. Ko je tudi iz te vzela roko, mora dvigniti šako tako, da vsi vidijo: s tem pokaže, da je res glasoval in da ni ponesel kroglice s sabo. Zdaj lahko pri nasprotnih vratih zapusti volilno dvorano.

Volilni odbor ne sme nikomur, kdor je vpisan v volilni imenik, odreči volil-

Vsi, ki ste trpeli za narodno svobodo, ne dopuščajte, da jo blatijo in gazijo sebičneži in pomagači klerikalizma.

Volite

škrinjico! Glasovi, oddani drugam — so v službi razdi-ralcev domovine in v pomoč klerikalcem!

ne pravice. Če pa ima volilec ali kateri član odbora kaj pripomniti, tedaj odbor ali tisti član sestavi zapisnik. Ako je za-beleženo, da je volilec s tem imenom že glasoval in se dožene identiteta pravega vpisanca, tedaj tak volilec ne voli, zato se pa njegovo ime itd. zabeleži v poseben zapisnik. Ti zapisniki so priloženi vo-lilnim aktom in pri verificiranju volitev upošteva skupščina tudi število takih glasov.

Da se zasigura volilna svoboda

ne more in ne sme nobena oblast po-zvati volileca na odgovor in nihče nima pravice poizvedovati od njega, naj pove, v katero škrinjico je vrgel svojo kro-glico.

Volitve trajajo nepretrgoma ves dan do 6. ure zvečer,

samo v slučaju neredov se lahko po skle-pu večine odbora prekinejo. Ob 6. uri se zapre dvorišče in poslopje in se ne sme nikogar pustiti vanj; vendar lahko še volijo oni volileci, ki so ostali v poslopju.

Kaj je še dolžan vsak zaveden volilec? Agitirati, neprestano agitirati med svo-jimi znanci. Naj skuša z lepimi in prija-teljskimi besedami dopovedati onim vo-lilecem, ki ne vedo, za kaj gre, da morajo pri teh volitvah vsi zavedni državljani na volišče.

Vi pa, ki hočete močno, napredno dr-žavo, ki ste se naveličali preprirov za avtonomije in druge podobne reči, ki vam leži pri srcu dobrobit mariborske oblasti ter gospodarski in kulturni pro-evit lepe, velike, jedinstvene in nepre-magljive kraljevine Jugoslavije, vrzite svojo kroglico v

4. škrinjico

ki nosi ime dr. Pivka, dlčnega Jugo-slovana in moža - poštenjaka, ki bo pov-sod in v vsakem slučaju zastavil svoj vpliv za ljudske koristi skupno z ostali-mi kandidati, ki jih bo volja naprednih volilcev naše oblasti poslala v beograjski parlament.

Dajmo zadoščenje dr. Pivku!

Volišča in agitacijski lokali Narodnega bloka v Mariboru.

Volišče	Okraj	Crka	Volilni lokal	Agitacijski lokal Narodnega bloka
1	I	A—L	Miklošičeva 1 (telov. dekl. mešč. šole)	Gostilna Pavlič Stolna 10
2	I	M—Ž	Krekova ul. 1 (telovadnica drž. realke)	Grajska klet (Kapelica)
3	II	A—L	Cankarjeva 5 (telovadnica dekl. mešč. šole II.)	Tajništvo SDS Cankarjeva 1
4	II	M—Ž	Razlogova 16 (deška ljudska šola I)	Tajništvo SDS Cankarjeva 1
5	III	A—Ž	Cafeva 9 (telovadnica dekl. ljudske šole III)	Vinotoč Valjak
6	IV	A—Ž	Samostanska 10 (deška ljudska šola IV)	Gostilna Pregel Orožnova 2
7	V	A—J	Valvazorjeva 40 (otroški vrtec III)	Gostilna Mir Frankopanova ul. 1
8	V	K—P	Ruška cesta (telovadnica deške ljudske šole)	Gostilna Mir Frankopanova ul. 1
9	V	R—Ž	Ruška cesta (deška ljudska šola III)	Gostilna Mir Frankopanova ul. 1

varstvom imunitete že leto dni, posebno pa v zadnjih mesecih, širijo revolucionarne vesti o naši državi in jo z vsemi močmi skušajo predstaviti kot samo roparsko gnezdo neredov, ki naj razpade, potem je to »nasilje«, ker sme po mnenju Davidovića, Radića in Korošca vsak ponorec politik deliti in oškodovati državo kakor se mu ljubi, ne da bi smela država se braniti!

Kje so bili ti politiki, ko je Avstrija preganjala časnike radi vsake že tako nedolžne kritike radi veleizdajstva, kje je bil njih pogum, njihovo domišljeno svobodoljublje in njihov frazerski patriotizem takrat, ko je Avstrija pri nas in Madžarska na Hrvaškem zapirala vsakega, kterega je osumila svobodomiselnosti in narodne zavesti, obešala in preganjala vse tiste, ki so spregovorili kako prav nedolžno besedo o vojni, o državi in kralju?! Molče so klonili svoj hrbet, ali pa so kot klerikalci pri obešanju še pomagali in naznanjali nove žrtve.

Pa če bi jim vse to odpustili, ne more se jim odpustiti, da so v zvezi z Radićem pomagali pri tem, da se je naši državi v inozemstvu jemal kredit in ugled, da smo v oslabljeni svoji poziciji izgubili najlepše doline na mejah in najzvestejše brate morali prepustiti državnim sovražnikom.

Kje je pošten rodoljub, ki bi mogel podpirati take Radićeve pomagače pri razdiranju države samo radi tega, ker je z eno ali drugo stvarjo nezadovoljen. Po vseh evropskih državah vlada draginja in s tem združeno nezadovoljstvo in vendar se ne trpi nikier protidržavnih in protinarodnih strank, ter se sramuje vsaka poštena stranka iti s komunisti. Kdor prizna državo, kdor hoče pomagati, da se vendar enkrat začne z gospodarskim delom in da preneha neplodni Radićev, Korošček in Davidoviček boj proti ustavi, kdor noče pri nas ruskih bolezni in lakote, kdor hoče pomagati pri mirnem razvoju Maribora in Mariborske oblasti, kdor hoče ojačiti našo državo tako, da bo lahko pomagala tudi prekomernim bratom, ta ne bo volil bratskega nesporazuma Radića, Korošca in Davidovića, toraj tudi ne bo volil 14. škrinjice beograjskega profesorja, ampak bo volil gospodarski in narodni blok in toraj 4. škrinjico!

Samo bratstvo v gospodarskem delu bo razmere zboljšalo, nikdar pa bratstvo Radića, Davidovića in Korošca!!

»BRATSKI SPORAZUM«.

Sporazumašji Markovičeve, Ribaričeve in Rogličeve barve so v Ljubljani sklenili volilni kompromis s klerikalci proti narodnjakom. Isti »bratski sporazum« vidimo tudi v Mariboru, kjer drže klerikalci svojo roko nad temi »naprednjaki«. Pa bi radi v kalnem ribarilu in napredne ljudi na svoj »idealni« program sporazuma lovili. Je vendar doslednejše voliti direktno klerikalce! Naj se ne da nobeden naprednjak speljati od teh klerikalnih pomagačev in zavrne one, ki bi mu prišli s pozivom na disciplino, da so izdali narodno stvar in sami pogazili disciplino. Kdor čuti res narodno, mora zaupati svojo krogljico edino le narodnjaku Pivku!

200.000 AVSTRIJSKIH KRON

so baje razpisali koroški Nemci na glavo dr. Ravnika. Tako piše »Narodni Gospodar« in hoče s tem dokazati, da je dr. Ravnik znamenit slovenski bojevnik. — To pa res ni lepo od koroških Nemcev, da cenijo dr. Ravnikovo glavo in njegovo slovenstvo samo na 170 Din.!

TELEGRAFIRANA ŠTAMPILJKA.

Ravnik-Tavčarjev »Narodni Gospodar« piše: »V faksimilu (fotografiji) prinašamo brzojav vodstva Narodne radikalne stranke iz Beograda...« In res prinašajo nekak faksimile, ki naj bo ta znameniti telegram. Na prvi pogled se vidi temu »dokumentu«, da je prost falzifikat. Najlepše pa je, da nosi ta izvirni telegram lepo okroglo štampiljko »Glavni odbor narodne radikalne stranke Beograd«. Ravnikovi prijatelji so torej — seveda po najnovejši, do zdaj še neznan metodi — telegrafirali celo štampiljko. — Gospodje, ako že ne morete živeti brez goljufige in laži, vsaj ne lažite tako bedasto!

TEŽKA OBSODBA KLERIKALCEV.

... morda se bodo razvile kake avtonomistične stranke, ki bodo težile za spremembo ustave v smeri federacije... Te stranke so plevol, ki je moral priti, da bo politično zblizavanje čimdalje bolj napredovalo in da bodo razdirajoče sile izginile. Tako je obsodil svoje brate pokojni dr. Krek.

G. JAKA BAČNIK — LUCIDO, MA NON LUCENDO

je začutil zopet enkrat potrebo, da izprazni berno svojo duševno ropotarnico in ker je čas za to pred volitvami najbolj prikladen, objavlja s polnim podpisom v »Slovenec« neprebavljivo znes zagovarjanja dr. Korošca in precejšnjo porcijo samohvale. »Glej, ga, glej, glavica bistra, majhen deček, velik mož...« A šalo na stran; ne bi se ozirali na dopis, ki ga objavlja kdo drugi, a Jakob Bačnik, ki je v organizaciji, kateri je svoj čas pripadal pisal in podpisoval na lastno pest in brez vednosti odbora grozilna pisma, pač nima prava govornika v imenu zakonitosti in reda! Žal so danes razmere take, da sme govoriti poleg Zagorskega in Šorna kot tertius vredni list te deteljice, politični clown — g. Avgust, pardon, Jaka Bačnik.

RADIKAL GRAFENAUER PROTI KLERIKALCI TAVČAR ET CONS.

Znano je, da Grafenauer je dolgo ni po volji najnovejša mariborska družba. Na zadnjem shodu v kazini pa je dal duška svoji ogorčenosti na prav fin način, tako da je predsednik shoda ves bleb pričakoval konec njegovega govora. Grafenauer je rekel približno to le: Vedno sem bil proti temu, da se politika jemlje čast in poštenje. Očitam nepoštenje politiku šele takrat, ko ga sodišče obsodi radi težkega kaznivlega dejanja. (Mežika proti svoji levi. V dvorani krotot in pritrjevanje. Tavčar menca na stolu).

RADIKAL GRAFENAUER PROTI RADIKALNIM MINISTROM.

Grafenauer je na shodu v kazini pozabil, da je kandidat in pristaš NRS ter je začel napadati vladino politiko napram Radiću. Grafenauer Radića sicer ni izrecno hvalil, bil je pa mnenja, da bi ga radikalni ministri ne bi smeli aretirati. Očividno je Grafenauer v svoji novi družbi od politika Tavčarja in njegove porodice tako slabo podučen, da že ne ve več, kje se ga drži njegova politična glava. Škoda, da se udal na stara leta tem generalom!

Doma in po svetu.

— Ruski begunci za Narodni blok. — Vrhovni odbor ruskih beguncev v Jugoslaviji je izdal poziv vsem ruskim emigrantom, da naj glasujejo za liste nacionalnega bloka, ker so v njem zastopane stranke, ki edine lahko privedejo Slovanstvo do njegovega idealnega cilja.

— Tudi Čehoslovaki za Narodni blok. Beograjski komite Čehoslovakov, ki imajo pri nas volilno pravico, je izdal poziv, da naj Čehoslovaki kompaktno glasujejo za Narodni blok, kajti tudi Čehoslovaki so zainteresirani na tem, da se Jugoslavija konsolidira in postane močna opora Slovanstva. Za Nacionalni blok so tedaj Slovani, za opozicijo pa Turki, Arnavti, Madžari in Nemci. Sedaj vemo »gdje je vera, gdje nevjera«.

— Nučičeva proslava v Zagrebu. V petek zvečer je na zagrebškem odru proslavil 25. letnico gledališkega delovanja bivši upravnik mariborskega gledališča in znani igralec Hinko Nučič. Vprizori la se je v njegovi režiji Shakespearjeva drama »Otelo« z jubilentom v naslovni vlogi. Pred vprizoritvijo so mu slovesno častili, in izročili vence dramaturg Ivakić zastopnik zagrebških igralcev in odposlanec slovenskih igralcev: Danilo iz Ljubljane, Grom iz Maribora in še neki odposlanec iz Celja. Za Zagreb je značilno, da je bilo gledališče jako slabo zasedeno.

Mariborske vesti.

Maribor, 7. februarja 1925

Glavna volilna pisarna Narodnega bloka v Mariboru bo tudi v nedeljo 8. febr. v tajništvu JDS Cankarjeva ulica 1.

m. ORJUNAŠI! Priključujemo se manifestacijam, ki jih priredi danes v soboto v Narodnem domu zaslužnemu nacionalnemu borcu in našemu bratu dr. Pivku nacionalni Maribor. Vsi na plan! Orjuna, Zdravo! — Komisariat.

m. Ljudska univerza. Ker se je bati, da bi vsled volitev bilo še v ponedeljek manj zanimanja, se je predavanje preložilo na dan, ki bo o pravem času razglašen.

m. Malverzacije na carinarnici. Včeraj sta bila aretirana neki sluga in neki kancelist na carinarnici. Osumljena sta, da sta prodajala na lastno pest deklaracije in druge tiskovine, zlorabljala koleke, izmaknila iz carinskega skladišča nekaj

blaga in storila sploh več raznih malverzacij.

m. Vesela družina. Ker se danes zapro gostilne, se je več prijateljev božje kaplice že včeraj obilno nasrkalo in so celo noč vznemirjali varuhe ponočnega miru in reda, tako da današnje policijske prijave beležijo skoraj same pijanske zgodbe. Včeraj popoldne so aretirali branjevko H., njenega sina in sinaha, ker so se ob belem dnevu tako napili, da je bil na trgu velik »hec« z njimi. Pa je prišel policaj in vse tri pograbil za ramena ter spravil v hotel »Graf«, kjer so se čez noč naspali. Danes zjutraj so jim naštel strogo kazen ter odpustili domov.

r. Redni letni občni zbor mariborskega Radio-kluba se vrši v torek, dne 10. februarja ob 20. uri v društvenem lokalu »Pri zamorcu«. Dnevni red: 1. Pozdrav po predsedniku. 2. Poročila funkcionarjev. 3. Volitve. 4. Slučainosti. — Polnoštevilne udeležbe prosi odbor.

m. Skoraj bi ga povozilo. Ko je dne 5. t. m. zvečer vozil neki železniški strojnič lokomotivo s koroškega kolodvora, je v znanem trikotu sunil v Hletnega slabomnega dečka Kunsta, ki je stal tik ob progi. K sreči je bil deček le lahko ranjen.

m. Orkester Glasbene Matice. Prva vaja za prihodnji koncert, ki se bo vršil v mesecu marcu, bo v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 18. uri. Ker bo obenem tudi važen sestanek, prosim vse člane, da se vaje točno in polnoštevilno udeležijo. Dirigent:

m. I. S. S. K. Maribor: T. S. K. Merkur. Jutri v nedeljo, dne 8. t. m. ob pol 15. uri se vrši prijateljska tekma. Postava I. S. S. K. Maribor: Biziak, Wagner, Vauča, Bergant, Hreščak I. Hreščak II, Škrobar, Vodeb, Turina, Škrabar, Simončič. — Rezerva: Brunnjak. — Sodnik: gosp. Nemeč.

m. Zadruga izvoščkov in voznikov pozivlja svoje člane, da plačajo tekom osem dni zaostale zadrugne doklade za leto 1925 potom poslanih položnic. Po preteku osem dni se vsi ostali dolžniki zadruga sodniški iztirjajo. Za odbor: Alojz Uranjek, načelnik. N 93

m. Mlade dame se vabijo, da vstopijo v plesno šolo mariborskih poduradnikov fin. kontrole. Zglasiti se je prihodnji ponedeljek in sredo ob 20. uri v restavraciji »Puntigam« v Mlinski ulici. Honorar malenkosten. N 94

m. Kavarna mestni park. Sobota, nedeljo in ponedeljek odprto samo do 1 ure. Pianist Herceer svira od 20. do 1/2 ure. Dohod do kavarne je el. razsvetljen. 304

m. Mestni kino. III. epoha »Parisette« se predvaja v torek in sredo, IV. epoha pa v četrtek in petek.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Sobota, 7. febr. »Mignon« (Premijera).
Nedeljo, 8. febr. »Mignon« Ab. B.

Premijera opere »Mignon«, danes v soboto, 7. febr. ob 19%, repriza v nedeljo, 8. febr. ob 19% za ab. B. Danes, dne 7. febr. se vrši premijera zelo priljubljene Thomasove opere »Mignon«. Je to nedvomno eno najpopolnejših del francoske glasbene literature in takorekoč francoska narodna opera. — Sodelujejo ga Mitrovičeva, gđe. Vladimirova ter gg. Petrovski, Govorov, Urvalek, Jančko itd. Dirigent in režiser A. Mitrovič.

Gledališki list o priliki vprizoritve opere »Mignon«. Gledališka uprava je izdala za vprizoritve opere »Mignon« gledališki list, kjer je v svrhu lažjega razumevanja podana obširna in izčrpna vsebina goraj imenovane opere.

Golarjeva Vdova Rošljuka na mariborskem odru. Znani pisatelj in pesnik Cv. Golar je izročil mariborski dramati komedijo v treh dej. »Vdovo Rošljuko« Rošljuko v vprizoritve. Premijera te humoristične komedije se bo vršila še prihodnji teden v režiji g. Valo Bratine. — (»Vdovo Rošljuko« je prevzela tudi ljubljanska drama v vprizoritve).

Gostovanje g. Drago Hržiča v mariborski operi. V najkrajšem času bo gostoval v operi »Trubadur« kot »grof Luna« g. Drago Hržič, prvi baritonist zagrebške opere. Mariborski publiko je ta odlični pevec š dobro znan izza njegovega gostovanja v »Traviat«. V »Traviat« je nastopil Hržič kot »Georges Germont«, ter si s svojim odličnim nastopom pridobil številne simpatije gledališkega občinstva.

Zakaj bomo volili Narodni blok? (4. skrinjica).

Kaj je s klerikalno avtonomijo?

Klerikalci nam pripovedujejo na svojih shodih in v listih lepe reči o avtonomni Sloveniji. Tako lepe, da jim kar nič ne verjamemo. Prvič vemo, da so bili pred leti drugega mnenja, drugič poznamo nagibe, ki jih vodijo v boj za avtonomno Slovenijo, tretjič pa se klerikalni načrti sploh ne dajo izvesti.

Mi pravimo, da nismo za avtonomno Slovenijo. Položaj Slovencev je v jugoslovanski državi čisto drugačen nego je bil v Avstro-Ogrski. Takrat bi se avtonomna Slovenija ne dala poplačati z zlatom. V federativni Avstro-Ogrski bi bili tudi mi navdušeni slovenski avtonomisti in federalisti.

Toda Avstro-Ogrske ni več, morda prav radi tega ne, ker ni hotela dati svojim narodom pravične avtonomije. Kajti ta država je bila sestavljena iz mnogih narodov, ki so imeli ostro določene narodnostne meje. Tako je vsakdo znal, kje teče meja med Slovenci in Nemci. V Jugoslaviji pa ni več narodov ampak je v glavnem naseljena en narod, ki se deli na tri plemena in ima tri imena, in vsako pleme ima svojo preteklost, svojo zgodovino, svoje posebne interese. Ko je propadla Avstro-Ogrska, ki je bila narodom mačeha in jih je neumljeno izžemala, smo Slovenci in Hrvati obračunali s preteklostjo in se združili ne z Nemci, Madžari ali Italijani, marveč s Srbi. Vsi vemo, kaj nas je gnalo tja: Že zdavnaj so se spletavale rti med Srbi, Hrvati in Slovenci, dolgo časa iskali drug drugega v trdnem prepričanju, da spadamo skupaj. Ob prevratu se nam je odpirala možnost, da bi zmagovali kljub majniški deklaraciji razdelili slovensko zemljo med tujece, kajti Slovenec je bil v tujini le redkokomur znan. Toda Srbija ni zamažila l. 1915. zapisala na svoji bojni prapor osvobojenja in ujedinjenja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno narodno in popolnoma neodvisno državo. Srbska vojska se je borila za ta vzvišeni cilj, naši dobrovoljci so tvegali zanj življenje in veliko naših vzor-ov, ki niso mogli uteči iz nasilniške države, je trpelo zanj v avstrijskih in madžarskih ječah. Zato jih je prav malo med nami — in še ti so bili sami nenki zaslepljeni — ki ne bi z navdušenjem pozdravili velikega trenutka, ko smo postali državljani lastne narodne kraljevine, ki je sprejela v svoj oficialni naziv tudi slovensko ime.

Toda — Srbi so nam vzeli avtonomijo! Vpijejo klerikalci. Mi pa pravimo, da je bila deželna vlada v Ljubljani samo prehodna naprava, ki je mogla trajati le toliko časa, dokler nismo imeli nove ustave. To ustavo smo dobili na Vidovdan l. 1920 in pri nji so sodelovali vsi, ki so hoteli, da bi bila naša država močna in zdrava. Medtem pa so se zgodile velike izpremembe. Na Hrvaškem se je vzbudilo staro sovraštvo do Srbov in Radić je začel zbirati kmečke mase ter jih bujskati proti novi državi, češ, da gre Hrvatom čisto samostojna republika. Ker je obetal kmetom čudne reči — odpravo davkov, vojaštva in druge nebeske naprave na zemlji — so mu

ljudje verjeli in mu pri volitvah v ustavodajno skupščino dali čez 50 poslancev. Stranke, ki so bile poprej za zdravo državno politiko, so deloma vsled zanikrnosti svojih voditeljev izgubljale med ljudstvom podlago in na Hrvaškem se je počem začela tista pogubna politika, ki nam še danes prinaša toliko zla.

Če bi bil šel Radić s svojimi poslanci v Beograd in položil prisego tisti državi in obliki, brez katere si sploh ne moremo misliti naše skupne države, bi lahko sodeloval pri izgradnji ustave in dosegel marsikak uspeh. Tega pa bi ne bil mogel doseči, da bi Hrvati imeli državo zase, Srbi zase, Slovenci zase in bi bili samo na rahlo zvezani v neko federacijo. Zakaj ne? Ker so Srbi toliko žrtvovali med vojno, da jim nihče ne more odreči pravice, da si pridružijo upravno in gospodarsko tiste dele takozvanega »prečanskega« ozemlja, koder bivajo Srbi. Posebno še, ker ti Srbi hočejo biti upravno združeni s Srbijanci. To se posebno tiče srbske pravice do Bosne, Južne Dalmacije, Vojvodine in Srema. Za časa Avstro-Ogrske se Hrvati in Srbi niso preveč razgovarjali o tem; ko pa je nastala Jugoslavija, se je moralo vprašanje urediti. Večina v ustavodajni skupščini je izdelala vidovdanske ustave, ki pozna eno samo državo z enim kraljem, enim parlamentom in eno vladno. Tako so rešena vsa vprašanja, ki se dejanski ne dajo rešiti, n. pr. kako potegniti mejo med Srbi in Hrvati, čegava je Bosna, kaj je z Macedonijo itd. Prepričani o teh vprašanjih sega v neskončnost in se res še danes nadaljuje, čeprav je čisto jalov, ker nihče ne more zbrisati dejstva, da je l. 1918. nastopil na ozemlju naše države popolnoma nov položaj, ki zahteva, da je treba doslej razkosane dežele združiti, ne pa nadalje deliti in cepiti, kakor so delali poprej tuji gospodarji.

Vidovdanska ustava je sicer ustvarila nove dežele, ki jim pravimo oblasti ali velike županije, vendar pa se te razlikujejo od staroavstrijskih dežel ali kronovin. Oblasti imajo ustavno zaimeno samoupravo, ki jo predstavlja oblastna skupščina (deželni zbor) in posebno državno upravo, ki ji načeluje veliki župan (poprej deželni glavar) kateri je podrejen notranjema ministru. Razlika je tudi ta, da imajo oblasti še več samoupravnih pravic nego so jih imele avstrijske dežele in da so razdeljene po novih razmerah in potrebah. Tako se je Slovenija po krakki, prehodni združitvi razdelila v dve deželi in ravno bivši Štajerci smo dobili, česar v združeni Sloveniji nismo imeli: samoupravo. Mi urejamo in bomo urejali svoje interese direktno z Beogradom, kjer upravlja parlamentarna vlada in kjer izdeluje za vso državo enotne zakone ena edina Narodna skupščina. V federalistični državi bi morale ljudstvo plačevati celo vrsto ministrstev in parlamentov, ki bi se kregali med sabo, kar je silno drag »špase«. Naj se poslanci iz vseh delov države kregajo v enem parlamentu, pa tudi dobre zakone naj nam dajejo, ki bodo za vse enaki in vsem pravični. — Tako bomo Slovenci imeli koristi ne samo od Kranjske in Štajerske, ampak tudi od Vojvodine in Macedonije, povsod

bo naša domovina, povsod se bodo lahko uveljavljale naše glave in naše roke.

Za resnično samoupravo tedaj nismo prikraščani, žal, da še ustava ni izvedena tako kot bi bilo treba, da bi spoznali njeno vrednost, to pa vsled radićevske in klerikalne spletkarije. Taka ureditev države je neprimerno lažja in cenejša in je v sedanjih razmerah edino mogoča. Slovenci smo z njo veliko pridobili, ker se lahko z industrijo pristo giblamo po vsej državi, dočim bi nam v federaciji utegnili Hrvati in Srbi zapirati meje kakor so si jih svoje dni Avstrije in Madžari. Pa bo kdo trdil, da se bomo posrbili ali pohrvatili. To je pač slabo pričevalo nam samim. Slovenci ostanemo to, kar smo in bomo samo zahtevali od lastne države, da nam pravično reže kruh. Imamo svoje vseučilišče, potem celo vrsto šolskih zavodov in drugih važnih naprav, ki jih prej nikoli nismo imeli in katere lahko vzdržuje samo skupna država, ne pa avtonomna Slovenija, ki bi vsled svoje gospodarske pasivnosti kmalu obubožala, če bi na Hrvaškem odločevali samo hrvatski in v Srbiji samo srbski interesi. Mi bomo slovenski jezik še dalje gojili, nam rihče ne jemlje ničesar, kar si ne jemljemo sami. S slabo, kratkovidno politiko, ki vidi samo ozko slovensko obzorje, si pač mnogo jemljemo in da si ne bomo še več jemali, oklenimo se ideje državnega in narodnega jedinstva. Spomnimo se, kaj je naročil nekoč umirajoči kralj Svetopluk svojim sinovom: Če so paice čvrsto zvezane med sabo, jih ne moreš zlomiti, kakor hitro pa jih razvežeš, boš lahko posamezno palico igrate strl. Državno in narodno jedinstvo — to je tista vez, ki nas dela močne. Avtonomije, federacije in kar je še take ropotije, nas bodo oslabele in še bolj sprle med sabo, tako, da bi se bolj in bolj oddaljevali in nazadnje razšli, če nas ne bi že prej pohrustali Italijani, Nemci in Madžari, ki se vedno poželjivo škiliijo čez naše meje in nič drugega bolj ne žele, kakor da bi se svezeni jugoslovanskih palic razvezal, da bi lahko strli vsako posebej.

Jugoslovan.

Bojevniki „za poštenost“.

Klerikalni kandidat za Maribor in hranilna knjižica.

Klerikalci upijejo, da se bojujejo za poštenost in proti korupciji. S tem geslom lovijo volilce pri Slovencih in Nemcih. Zanimivo je torej pogledati, kdo so ti možje, ki smejo reklamirati poštenost samo za sebe.

V Mariboru kandidira na klerikalni listi Franjo Žebot.

Ko je Žebot prvič kandidiral leta 1920, mu je »Tabor« dne 24. novembra 1920 predočil, da se je on (Žebot) samo vsled milosti odličnega demokrata izognil kriminalu. Žebot ni reagiral, in šele, ko mu je »Tabor« ponovno očital defraudacijo, je poskušal tajiti.

Na to je »Tabor« v svoji številki 79 z dne 28. novembra 1920 priobčil v notici »Žebotova drznost« nastopni dejanski stan:

manjše pevske partije. Po informacijah se je izkazalo, da je ta mož nekak hohštapljer, in ga niso sprejeli. Ko sem prišel l. 1914 v ljubljanske policijske zaporo zaradi veleizdajalstva, sem našel na vseh oknih in stenah podpis: pl. Zagorski. Takrat me je prav zanimalo, kdo je ta mož, ki si hoče prav na tem kraju postaviti stalen spomenik, kakor da spada sem. Policaj mi je povedal, da je bil tu nekaj časa zaradi raznih stvari. On pravi sicer, da je sin neke igralkice in nekega hrvaškega plemiča, a vrag vedi, kdo je. Ko sem se zopet izmazal iz avstrijskih krompljev — zaradi veleizdaje — sem našel Zagorskega zopet v Ljubljani in sem izvedel razne podrobnosti iz njegovega poklica.

Po vojni sem ga našel v Mariboru, kjer je — trgoval s hišami. Res lepo je ananziralo. Pa takrat se je marsikomu posrečilo, da je postal čez noč milijonar. In naemkrat sem čital v listih, da ima na prodaj in kupuje hiše, kakor branjevska zemlja. In seveda danes, ko hoče vsak biti tudi politikar, se je pojavil Zagorski tudi na političnem polju.

Gogolj v svojem »Revizorju« nam dobro slika takega človeka, nekega Dobčinskega, ki pravi revizorju, da nima druge želje, kakor da tam v Petrogradu

G. Bauman iz Št. Ilja je meseca oktobra 1918 naprosil Žebota, da dvigne iz Mestne hranilnice mariborske 30.000 K. Izročil mu je v to svrhu hranilno knjižico št. 142.056 s stanjem vloge 1. oktobra 1918 po K 32.318.05. Nekaj dni kasneje se je g. Bauman zopet oglašil pri Žebotu, ki mu je pa rekel, da v hranilnici ni dobiti denarja, da ga pa dobi v kratkem, vendar pa samo K 24.000. Več dni po tem razgovoru je prišel Žebot v Št. Ilj in je izročil posestniku F. J. 26.000 K za g. Baumana, ne pa tudi hranilne knjižice. Čez nadaljnjih 14 dni je prišel g. Bauman znova k Žebotu in je zahteval knjižico. Žebot je rekel, da jo ima v blagajni Cirilove tiskarne in je peljal g. Baumana tja. Blagajna je bila zaklenjena in Žebot je rekel g. Baumanu, da mora priti v drugič, ko bo »kasir« doma. Ker se je g. Baumanu zdela stvar sumljiva, je šel v hranilnico vprašati in je tam izvedel, da je Žebot v resnici dvignil K 32.000, in sicer dne 25. oktobra 1918 K 31.000 in dne 9. novembra 1918 pa še K 1000. Vrnivši se domov, je pisal g. Bauman Žebotu, naj mu vrne knjižico, kar je končno storil. Žebot je milo prosil g. Baumana, naj ga počaka in ne izroči sodniji, ter je obljubil, da bo vse poplačal. Vendar se je zadeva vlekla še do konca julija 1919. Med tem so nekateri znanci Žebotovi zbirali denar in so pokrili del poneverjene vsote po 2000 K. Ker ostanka ni bilo od nikoder, se je koncem julija obrnil g. Bauman na odvetnika.

Opomin je imel uspeh, da je Žebot plačal dne 31. julija 1919 g. Baumanu v gostilni Kirbiš 2000 K, da si pa je podpisati pobotnico za 6000 K. G. Bauman je bil končno s tem zadovoljen, napisal je pobotnico in torej podaril Žebotu 2000 K. Kakor je pravil sam, je to storil iz strahu, da bi mu Žebot ne škodoval in ker mu je večkrat pisal razne prošnje za izvolnice i. t. d.

Žebot na to ni več reagiral. Kako tudi? Vsaj je bilo vse do pičice res.

Pač pa je ponovno kandidiral in kandidira še danes v Mariboru samem.

Taki so torej ljudje, ki se borijo »za poštenost« in proti korupciji.

Mariborski volilci pa naj premislijo, ali je častno voliti za poslanca človeka, ki je moral molče pogoltniti očitke defraudacije.

Kdor hoče močno državo in pametno gospodarsko delo namesto večnih preprirov v narodni skupščini bo vrgel 8. febr. krogličico v 4. škrinjico!

Zagorski zvonovi.

Lepo je bilo takrat v naši domovini, ko je živel na svojem posestvu na Kalu naš pesnik Miroslav Vilhar, ki je bil ob enem poslanec in pevec in vnet lovec. Zato so se na njegovem domu shajali znanci in prijatelji iz vse Notranjske in so pri polnih kozarcih dobrega ipavena napivali domovini:

Živi, živi, živi,
živi do neba
dokler bog Slavjanov
Slavo Slavom da.
Ali pa »Po jezeru« in njegov konec:
Čujte gore
in bregovi,
da sinovi
Slave smo!

Lepo je bilo takrat — namreč pri Vilharju. Sicer ni bilo lepo — kajti to je bilo okoli l. 1865., ko smo komaj začeli politično živeti. Vilhar je ustanovil svoj list »Napreje«, ki ga je urejal naš bojevnik Levstik in je tako branil slovenske narodne pravice, da je vlada l. 1863. list ustavila, Vilharja pa zaprla. To je bil prvi odločno narodni slovenski politični list — za njim je bil l. 1868. prišel »Slov. Narod«, ki je začel izhajati v Mariboru

v isti tiskarni, kjer danes izhaja »Tabor«.

Vilhar je bil veseljak, pesnik in pevec, poslanec in narodnjak, pravi mož svoje dobe — zato se ni preveč žalostil zaradi obsodbe in je zapel še marsikatero pesem, med njimi tudi tisto lepo:

Zagorski zvonovi
prav mило pojo,

ki je posebno v Mariboru postala zadnje čase popularna. Kakor nekaj drugih pesmi je tudi ta pesem postala skoraj narodna in je prav prijetna, pa naj se poje na ta ali oni način.

V resnici je prav žalostna,
saj moja preljubo,
k pogrebu nesó ...

Maribor je sicer že parkrat nesel »Zagorske zvonove« k pogrebu — pa se vedno zopet oglašajo in prav neprimerne motije to lepo Vilharjevo pesem. Treba je namreč ločiti prozo od poezije.

Proza je sledeča:

Ko so l. 1913. v Ljubljani skušali oživiti opero in so iskali primernih sil, je prišel k tedanjemu ravnatelju prof. R. tudi neki človek, ki se je izdal za pevca in se je pisal pl. Zagorski. Rekel je, da je pel drugod — menda nekje na Nemškem — v zboru, da pa bi bil tudi za

Smernice kmetijsko-gospodarskega dela v mariborski oblasti.

Na kmetijski anketi, ki se je vršila nedavno pod vodstvom g. velikega župana mariborske oblasti, so bile izdelane obsežne smernice za kmetijsko-gospodarsko delo, ki se bodo izvedle z vzajemnim sodelovanjem državne oblasti, kmetijskih korporacij in vsega prebivalstva. Te resolucije, ki jih začinjamo objavljati, pričajo, koliko lahko koristi našemu kmetijskemu in splošnogospodarskemu napredku oblastna samouprava, ki jo zagovarja Narodni blok. Naj prebivalstvo odloči, ali hoče napredek v tej smeri ali pa še bo nadalje žrtve praznih avtonomistično-federalističnih in republikanskih načrtov, iz katerih nikdar nič ne bo. Uredništvo.

I. Kmetijski pouk.

1. V vseh ljudskih šolah naj se pouk prilagodi za kmetijske potrebe. V ta namen se morajo učitelji primerno usposabljevati. V vseh štirih letnikih učiteljska je uvesti kmetijstvo kot redni predmet, katerega naj poučuje stalni profesor-agronom s fakultetsko naobrazbo in večletno prakso. Dokler to ni mogoče, naj se pritegnejo kot predavatelji za podobne panoge strokovnjaki. Za sedaj naj se uvedejo daljši kmetijski tečaji za učitelje na kmetijskih šolah a za učiteljice na gospodinjstvih šolah. Na ženskih učiteljskih naj se uvede gospodinjstvo kot glavni predmet. Izda naj se pomožna učna knjiga kmetijstva v porabo ljudskošolskim učiteljem. Ljudskošolska čitanka spolniti s primernimi kmetijskimi berili.

2. Ustanovijo se naj na ljudskih šolah kmetijsko-nadaljevalni tečaji, ki bi trajali po 5 mesecev skozi 2 leti in bi bil ta pouk obvezen za vso kmetijsko mladino. Tozadevno naj o podrobnih izvedbi sklepa pa posebna anketa sporazumno s prosvetnim oddelkom.

3. Naj se ustanovi v Mariborski oblasti nove strokovne šole. Predvsem naj se čimprej otvori tretja kmetijska šola v Rakičanu v Prekmurju, kjer je že posestvo na razpolago in kredit za učne moči odobren. Nadalje naj se ustanovi enoletna stalna kmetijsko-gospodinjstvska šola s primernim posestvom za kmečka dekleta. Posebna potrebna bi bila tudi posebna čebelarska šola, ki se naj priključi kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel.

4. Kmetijsko-gospodinjstvi tečaji naj se vršijo v večjem številu po možnosti pri vsakem okrajnem zastopu, ki naj v proračunu to predvidijo. Za fante se pa naj vrše dva- do tridnevni specialni tečaj za posamezne panoge kmetijstva.

5. Srednja kmet. šola v Mariboru naj se spopolni kot znanstveni zavod za vse kmetijske panoge v Sloveniji in naj se zagotovijo za to potrebni krediti.

6. Za širjenje kmetijskega pouka in specializacijo kmetijskih strokovnjakov naj se unesejo dovoljni krediti v državnih proračun.

7. Kmečka vzorna posestva. Kot objekt za širjenje kmetijskega napredka naj služijo za naprej kmet. vzorna posestva. To so privatne kmetije običajne velikosti v rokah vnetih in sposobnih gospodarjev, na katerih se vidi napredni način gospodarstva v pogledu globokega obdelovanja, pravičnega gnojenja, naprava vzornih hlevov, dobrih gnojšč, pravilne izrabe gnojnice in zanesljivega kmetijskega računovodstva. Ureditve teh posestev naj bi se izvršila s pomočjo državnih subvencij s sodelovanjem okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic in bi naj služila nazornemu pouku iz kmetijstva v vseh kmetijskih panogah dotičnega okraja. Nadzor nad temi posestvi vodi država. V vsakem srezu naj se ustanovi vsaj eno kmečko vzorno posestvo.

8. Preustroj kmetijske družbe za Slovenijo. V Mariboru naj se ustanovi tajništvo in skladišče kmetijske družbe za Mariborsko oblast. Ravnatelj kmetijskih šol in oblastni kmetijski referent naj bodo stalni člani glavnega odbora kot virilisti.

Ustanovijo se naj srezke in oblastne zveze kmet. podružnic, kjer naj stalno sodelujejo drž. kmetijski strokovnjaki. Propagandno delo naj vrši kmet. družba

potom svojih podružnic v sporazumu z oblastnim kmetijskim referentom.

9. Zadrugištvu se ina z vsemu razpoložljivimi sredstvi podpirati ter naj se določijo točne smernice na posebni anketi.

II. Rastlinska produkcija.

Za povečanje in izboljšanje kmetijske produkcije naj služi

1. Melioracija slabih in osuševanje močvirnih zemljišč in spopolnitev delovanja hidrotehničnega oddelka v tej smeri. Tudi naj bi krajni komisar za agrarne operacije v prvi vrsti deloval za izvedbo komasacij zemljišč, medtem ko bi se naj z delitvijo skupnih zemljišč z največjo previdnostjo postopalo.

2. Propaganda za globoko in boljše obdelovanje zemlje.

3. Propaganda za uredbo vzornih gnojšč in gnojničnih jam ter pravilno negovanje gnoja. Naj bi se za dobro izvedbo teh naprav delile posestnikom premije, a zidarskim mojstrom poizvalne diplome. Imena naj se primerno objavijo.

Načrti naj bi bili interesentom brezplačno na razpolago. Zaželjeno je sodelovanje sanitetnega in veterinarskega referenta, ki naj raz higijenskega stališča posvetita zadevi svojo pozornost.

4. S pridelovanjem in uporabo boljše- ga in čistejšega semenskega blaga. V to naj služi semenogojška postaja v Beltincih. Stremeti je za tem, da se število takih semenogojških postaj poveča in sicer na različne zemlje in nadmorske višine.

Razen tega je fakov začeti s pripravami za prepoznavanje semenskega blaga.

V splošnem pa moramo stremeti za širjenjem dobrih, dovolj velikih triterjev za čiščenje žita.

5. Priporočevati je v večji meri pridelovanje živalske krme na polju in na travnikih. Naj bi se izdajalo v ta namen seme po znižani ceni. Obenem je priporočati pridelovanje deteljinega in travniškega semena v večji meri doma.

III. Preustroj vinarstva za pridelovanje kvalitetnih vin.

A) Vinogradništvo je pospeševati samo na zemljiščih, ki so za to predestinirana. V ravninah in legah, ki so sposobna za kako drugo kulturo, naj se po možnosti zabrani.

B) Pred vsem je pospeševati pridelovanje kvalitetnih vin v dosedanjih mešanih nasadih.

1. Potom uvedbe čim intenzivnejšega pouka o važnosti sortiranja grozdja iz umnega kletarstva za izboljšanje kvalitete vina. V svrhu izboljšanja kletarstva naj odredi vlada 14dnevne kletarske tečaje na tuk. vinarški šoli in na državnih nasadih, ozir. v drž. vzornih vinskih kletah, ki se naj v to svrhu čimprej opremijo z zato potrebnimi prostori in inventarjem.

2. Z uvedbo prisilne pozne trgatve. V to svrhu je pozvati vlado, da izda ter predloži narodni skupščini v nujno rešitev tozadevni okvirni zakon.

3. Z uvedbo prodaje odnosno nakupa grozdja, namesto vinskega mošta, ozir. vina. V to svrhu je preskrbeti vinarским in kletarskim zadrugam in vinskim trgovcem, ki se pečajo z nakupovanjem grozdja in ga samo predelajo, cen kredit.

4. Sklicati je anketo vinogradnikov, vinskih trgovcev ter vinarških strokovnjakov, ki naj določijo za vsak vinarški okoliš grozdne vrste, ki se naj tam razmnožujejo, ozir. grozdne vrste, ki se morajo izključiti od zasaditve.

5. Forsirati je zasaditev boljših grozdnih vrst, ki dajejo kvalitetna vina, potom prepustitve trtnega materiala po znižanih cenah iz držav. trtnih nasadov; nadalje potom premiranja vinogradnikov, ki v tem oziru prednjačijo; potom priznanja davčnih olajšav i. t. d.

Za navedena pospeševanja je unesti potrebne kredite v vsakoletni proračun.

Zlasti je gledati, da se unesejo tudi v proračun za leto 1925-26.

C) Viničarsko vprašanje.

1. Da se praktično izvežba v vseh vinogradskih poslih za naše vinogradništvo neobhodno potreben viničarski naraš-

čaj, je zopet uvesti na vseh drž. trtilih nasadih 10mesečne viničarske tečaje.

2. V svrhu ublažitve viničarske krize na podlagi preskrbe dela iz zaslužka viničarjem za čas, ko delo v vinogradih počiva, je pozvati vlado, da postavi v prihodnji proračun primerne zneske.

a) za osnovanje prve vrbogojske postaje na ugodnem kraju;

b) za izvežbanje 3-4 mladih ljudi v košopletstvu, ki bi bili sposobni voditi potem pletarske tečaje;

c) za potrebne priprave za otvoritev stalne pletarske šole na drž. trtnem nasadu v Pekrah za izvežbanje mladih viničarjev v izdelovanju košaric;

d) za subvencioniranje okrajnih zastopov, občin ter privatnikov, ki bi bili pripravljeni osnovati ter vzdrževati večje vrbogojske plantaže.

3. Nadalje je v svrhu ublažitve viničarske krize pozvati vlado, da uzakoni že davno sklenjen viničarski red.

D) Kontrola vina.

Da se v okom pride nerealnosti nekaterih vinskih trgovcev in krčmarjev in da se uredi domači konzum vina, je poklicati vlado:

1. da izda čimprej enoten vinski zakon, ki določa stroge odredbe proti ponarejanju in zlorabi vina in ki predvideva najstrožjo kontrolo vina, ki se prodaja na drobno in debelo;

2. da odredi na podlagi dosedaj pri nas veljavnega vinskega zakona najstrožjo kontrolo vina, ki se prodaja na debelo glede pristnosti, in vina, ki se prodaja na drobno glede pristnosti in glede cen, in da postavi za izvedbo te kontrole potreben kredit v vsakoletni proračun;

3. da odredi, da dobe gostilniške koncesije samo take osebe, ki se izkažejo, da znajo z vinom ravnati.

E) Vinski promet.

1. Vlada se pozivlje, da posveča izvozu vina pri vsaki priložnosti, zlasti pa pri sklepanju trgovskih pogodb z vinom uvažajočimi državami največjo pozornost. Opozoriti jo je ponovno, da je ravno za vinogradništvo Mariborske oblasti izvoz vina v Avstrijo največjega pomena.

2. Vlada se nadalje pozivlje, da odpravi vsa otežkočenja, ki ovirajo nakup in prevoz vina, namenjenega za izvoz ter v to svrhu poslane prazne posode, kakor so to: potni vizumi, carinjenje posode, visoke carinske takse, povračilo carine, počasna odprava transportov i. t. d.

3. Vlado je ponovno pozvati, da zmanjša železniško tarifo za prevoz vina, namenjenega za izvoz.

4. Pospeševati je ustanovitev velikih vinarških in kletarskih zadrug, ki bi oskrbele tipiziranje naših vin po posameznih vinskih okoliših na ta način, da se jim zagotovi cen kredit.

5. V svrhu pospešitve vinske trgovine je prirediti vsako leto po posameznih vinskih okoliših manjše grozdne in vinske razstave, oz. vinske sejme; od časa do časa pa tudi vinske razstave in vinske sejme v večjem obsegu v glavnih potrošnih centrih naše države in inozemstvu, v kolikor pride za izvoz naših vin v poštev. Država pa naj te prireditve primerno subvencionira.

6. V svrhu pospešitve predelave vina v konjak se pozivlje vlada, da dovoli trošarine prosto destilacijo vina, a uvoz konjaka prepove.

7. V svrhu pospešitve porabe slabšega vina in sadjevca za napravo octa, se pozivlje vlada, da prepove uporabo strupenih očetnih esenc za izdelavo konzumnega octa.

F) Uporaba grozdja.

V svrhu pospešitve uporabe svežega grozdja za konzum se pozivlje vlada, da preskrbi zadrugam in podjetjem, ki se pečajo s konserviranjem grozdja in s predelavo v brezalkoholne sode in pijače cen kredit. Ravnotako je razmnoževanje namiznega grozdja v bližini mest, trgov in zdravilišč pospeševati.

IV. SADJARSTVO.

A. Sadjarski pouk.

1. Sadjarstvo se naj poučuje že v zadnjih razredih ljudske šole v obsegu, ki odgovarja duševnemu nivoju otroka. Da bo pa učitelj kos svoji nalogi naj se na učiteljskih poglubi pouk iz te panoge,

2. Za izobrazbo primerne števila sadjarskih pomočnikov ali paznikov (praktično izvežbanih delavcev za oskrbo sadnega drevja) in cestnih mojstrov (za oskrbo obcestnih nasadov), se naj prirede vsako leto (počenši že letos) razdeljeno na pomlad, letni in jesenski čas na za to pripravnih kmetijskih posestvih pettedenski tečaji.

3. Da se omogoči današnjemu podeželskemu učitelstvu pridobiti si neogibno potrebne temeljne znanja o sadjarstvu, se naj prirede 2 tedenski sadjarski poučni tečaji na obeh kmetijskih šolah.

4. Sprično dejstva da imajo pri našem kmetovalcu najboljši uspeh zglede naprave, je ustanoviti v vsakem srezu vsaj po en vzorni sadonosnik, ki naj bo v zvezi z vzornimi kmetijami, kjer se take ustanove.

V svrhu realizacije gorajših predlogov bo unesti v vsakoletni proračun primerne kredite.

B. Drevesničarstvo.

Da se zajamči našim sadjarjem neoporečen drevesni naraščaj tako zlasti glede pravilne izbire podlog, cepičev, pristnosti sort in neokazanja po boleznih in škodljivcih, se naj uvede stroga kontrola vseh privatnih drevesnic.

C. Zatiranje bolezni in škodljivcev.

Navzile ogromni škodi, ki je povročajo v naših sadoynjakih škodljivci in bolezni, tako zlasti mali ziski pedic ali zmrljkar (*Cheimatobia brunata*), listne in krvave uši, jabolčni zavijač (*Carpocapsa pomoneli*, fuskladij, momilija, (*Sclerotigea fructigena*), rožičenje češpolj (*Excaecus pruni*) in drugi, ki bi utegnili katastrofalno nastopiti, se naj v svrhu zatiranja odrede na osnovi obstoječih zakonov najstrožje policijske odredbe.

D. Sadna trgovina.

Uvažuje dejstvo, da se proizvaja v mariborski oblasti pretežna množina sadja, zlasti namiznih jabolk, za izvoz, bo pospeševati posebne pažnje sadni trgovini. V ta namen je potrebno:

a) Skrčitev velikega števila sadnih sort na čim najmanjše število.

b) Prirejanje lokalnih sadnih ogledov, večjih sadnih razstav ter sadnih sejmov v tu-in inozemstvu.

c) Uvedba sortiranja in vkladanja sadja po ameriškem načinu, da bomo zamogli tekmovati z inozemstvom in si zagotoviti trdno pozicijo na svetovnih sadnih tržiščih.

d) Pospeševanje izvoza sadja.

V svrhu dosege teh ciljev bo

1. oskrbeti primerne kredite v vsakoletnem proračunu.

2. Poslati še tekem letošnjega leta primernega večjaka za dobo enega do dveh mesecev na Holandsko, da se temeljito izvežba v ameriškem sortiranju in vkladanju sadja, po vrnitvi v domovino pa prireja tozadevne tečaje.

3. Priskočiti zadrugam in drugim podjetjem, ki se pečajo s konserviranjem sadja, za zgradbo modernih sadnih kletom.

V. Hmeljarstvo.

Za pospeševanje hmeljarstva deluje Hmeljarsko društvo za Slovenijo, čigar strmljenje je pridelovanje hmelja najboljše kvalitete.

To svoje prizadevanje skuša doseči: a) po poučnih spisih in predavanjih, po praktičnih demonstracijah v uzornih hmeljiščih.

b) pa pravilnem selekcioniranju hmeljske rastline,

c) po gnojnih poskusnjah,

d) po tečajih za bonitiranje hmelja,

e) po hmeljskih razstavah,

f) po ogledovanju uzornih hmeljišč v inozemstvu itd.

Ministrstvo Poljoprivrede i Voda naj bi ta prizadevanja Hmeljskega društva podpiralo in pospeševalo,

a) z ustanovitvijo zimsko kmetijske šole s posebnim ozirom na hmeljarstvo.

b) Z zadostnim subvencioniranjem Hmeljarskega društva.

c) Z ustanovitvijo mesta hmeljarskega konzumenta pri Ministrstvu Poljoprivrede i Voda.

d) Z znižanjem železniških tarifov za izvoz hmelja in uvoz hmeljskih drogov, jute, i. dr. potrebščin za hmeljarstvo.

e) S carine prostim uvozom hmeljskih drogov, jute in drugih potrebščin za hmeljarstvo.

f) S preskrbo specialnih voz za izvoz hmelja v inozemstvo.

g) S tem, da skrbi za akademično naobrazben, strokovnjaški naraščaj za hmeljarstvo.

VI. ŽIVINOREJSKA PRODUKCIJA.

A. Konjereja.

Konjereja naj se le tam forsira, kjer so dani naravni pogoji za nje proevit. Tam pa moramo odgajati res prvovrsten konjski material. Za pospeševanje konjerejstva je poklicano delovati konjerejsko društvo.

Dokler bo društvo obdržalo dosedanje agilnost in požrtvovalnost, naj se mu odstopajo tudi nadalje državna sredstva za prirejanje razstav in potrebno upejljavo matičnih knjig.

B. Govedoreja.

1. Naloga države:

a) Vsakoletna izvajanja licencovanja bikov in dovolitev zadostnih sredstev za premovanje najboljših konjadov pri tej priliki. Kontrola nad licencovanimi in nagradenimi plemenjaki.

b) Dovolitev zadostnih kreditov za nakup dobrih bikov, ki se oddajajo s popustom do 1/2 nakupne cene na okrače, občine in zadruge tamkaj, kjer je to neobhodno potrebno.

c) Država podpiraj ureditev domačih vzgojevališč naj si bodo to zasebna ali združena.

d) Za prevoz plemenske živine po železnici naj se dovolijo zopet znižani prevozniki tarifi.

e) Država naj po svojih organih izvršuje kontrolo pri bikorejskih in živinorejskih zadrukah in društvih ter naj dobro poslujočim dovoljuje znatno podporo. Pri podelitvi pomoči imajo zadruge prednost pred posameznimi prosilci.

Zeliti je, da se vsprejme v nov združni zakon določilo, da lahko vrši revizijo bikorejskih in živinorejskih zadrug, katere država denarno podpira država po svojih strokovnih organih.

f) Izdajanje koncesij za živinsko trgovino naj se omeji, na dejanske potrebe. Gonja hrvaških buš od sejma do sejma po delamrznih barantačih naj se prepove, ker se s tem le širi goljučija in nalezljive bolezni, trpinči žival in vzemirja resno domače rejsko delo.

2. Naloga okrajnih zastopov:

a) Dovolitev zadostnih prispevkov za licencovanje bikov.

b) Okrajni zastopi naj postavijo v proračunu zadostne prispevke za nakup dobrih plemenskih bikov tako, da bo mogoče vsako leto takoj po izvršenem licencovanju preskrbeti občinam manjkajočih bikov.

c) Okrajni zastopi naj si uredijo svoje vzrejevališče in naj imena zato primernejih najboljših živinorejcev javijo potom srezkega poglavarja velikemu županu.

3. Naloga občin.

Občine naj posvečajo največjo skrb nabavi in vzgoji dobrih bikov in naj dovoljujejo iz svojih sredstev prispevke v to svrho.

4. Naloga združenj.

Podrobno delo v govedoreji naj opravljajo krajevni živinorejski odseki. Da naj si bodo občinski ali pri kmetijskih podružnicah, bikorejske in živinorejske zadruge in društva. Svoje delo naj osredotočijo v to, da se dvigne mlečnost naših pasem. Skrbe naj za potreben pouk in aranžirajo letne krajevne ogledne plemenskega materiala. Pri tej priliki naj se praktično izvaia odbira za pleme od najboljših mlekaric.

C. Svinjereja.

1. Zvišanje kreditov od strani države k nabavi plemenskih subvencijskih merjascev. Tudi okrajni zastopi naj v ta namen votirajo potrebno svoto.

2. Osveženje krvi v že obstoječih svinjskih vzrejevališčih z importom in dodelitvijo plemenskega materiala iz inozemstva.

3. Občine in kmet, podružnice naj prevzamejo skrb za nastanitev dobrih mesorodnih merjascev v svojem okolišu.

4. Država naj skrbi za stalno pouk iz svinjereje po svojih strokovnjakih-specijalistih.

5. Izraža se želja po obligatoričnem cepljenju svinj proti rudečici in primernejih državnih prispevkov za pocenitev takega cepljenja.

D. Ovčarstvo.

1. Dovolitev zadostnega kredita za nakup regeneracijev za one kraje, ki imajo slabše ovčereje.

2. Propaganda za dobro oddajo naših ovce bodisi s tu-bodisi v inozemstvu.

E. Perutninarstvo.

1. Za razširjenje svetovno znane štajersko-zagorske kokoši naj se dovolijo zadostna sredstva iz drž. budžeta, ki naj

služijo za ureditev perutninskih postaj in za oddajo plemenske živali in jajc po znižani ceni, kakor tudi za prireditve krajevnih ogledov in razstav.

2. Da se pospešuje ustanavljanje perutninskih društev z namenom, da se vrši redna zamenjava petelinov in propagira uvedba resne kontrole.

3. Da se pritegne k temu delu vse strokovne moči in tudi podeželsko učiteljstvo.

VII. Mlekarstvo.

1. Izvoz mleka: Nabiranje in izvoz mleka bodi dovoljen le koncentriranim tvrdkam. Vsak prosilec mora imeti strokovno usposobljenost in primerne priprave v obratu, ki dopuščajo celoletni izvoz. Poslovanje teh tvrdk bodi pod stalno državno kontrolo.

Železniška transportna tarifa za mleko in prazne vrče naj se zniža. Vsako obdavljenje tega transporta od strani sa-

mouprav mora odpasti, ker se le odvali na producenta. Carinska manipulacija, ki je pri manjših pošiljkah zamudna in precej draga, naj se poenostavi. V trgovinskih pogodbah predvsem z Avstrijo je tudi zanaprej zasigurati carine prost uvoz našega mleka.

2. Povzdiga mlekarstva: Za izvezbandede manjkajočih mlekarskih moči, je ustanoviti eno mlekarsko šolo ali pa vsaj daljši brezplačni mlekarski tečaj na kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žel.

Pouk ljudstva o mlekarstvu in krmiljenju je glavni pogoj in neobhodno potreben, ker ima slovenski kmetovalec za to važno panogo še vedno veliko premalo zanimanja.

3. Zadrzna organizacija: Za izvoz in predelavo mleka v velikem naj se ustanovi centralna zadruga za celo oblast kot konkurenčno podjetje zasebnim tvrdkam, ker so skušnje dokazale, da male zadrzne mlekarne ne uspevajo.

Mnoge ženske, ki so jo klevetale, so namo zavoljo tega blestečega imena kuba- le nevoščljivost v sreč.

XXVII. Dvorana.

Dan, ki ga je grof s tako gotovostjo pričakoval, se je približal. Mariji je usoda štela zadnje ure življenja. Margerita je bila dan in noč pri nji; njeno življenje se ni v ničemer izpremenilo, zakaj grof je ni mogel odtrgati od umirajoče matere.

Vdovina smrt je bila mirna in lahka. Umrla je v naslonjaču med hčerjo in zetom. Bilo je ponoči. Zdelo se je, da je bolnica zaspala lahen sen. Tudi utrjeno Margerito je premagal spanec. Celó grofu se je začelo dremati, zakaj noč je bila pusta in deževna. Zdajci pa je planil iz spanja. Občutil je, da je bila Marijina roka, ki je ležala v njegovi, povsem hladna. Skočil je po koncu. Tedaj se je predramila tudi Margerita in šepnila:

— Mirujte, ker boste vzbudili mater.
— Ubogo dete, — je izpregovoril starec, ovil roko mladi ženi okoli bokov in jo prižal na prsi — zdaj nimaš nikogar drugega na svetu ko mene.

Od tega časa je minilo pet mesecev. Napotimo se v hišo, ki v nji biva grof de Ferney, tisto majhno, po vnanjosti toli veselo hišico z zelenimi vrati in z brajdami naokolu.

Zima je. Veliko bruno gori v kaminu v dvorani srednje velikosti, ki je urejena v empire — slogu z utrechtskim žametom rumenkaste barve.

Na mramorni stolici stoji težka ura nikalom istega sloga; predstavlja pozlačenega Apolona, ki stoji na takisto pozlačenih stebričih in vodi četveropreg iz zelene medenine. Na levo in desno stoje porcelanaste vaze, tik njih pa na pol pozlačen svetilnik.

Na vsaki steni visi stara slika v naravni velikosti in v prelepih lesenih okvirjih.

Te štiri slike, edini ostanki nekdanjega sijaja Ferneyeve hiše, so slike poveljnikovih prednikov.

Stirje vojščaki, junaki z jeklenimi ščiti, čijih čine in doživljanje je zapisala zgodovina, so imeli strogo vojaški obraz in ponosne viteške postave.

Na vsaki sliki je bil grb Ferneyev z grofovsko krono.

Ta štiri slike so dajale salonu plemenitaško obeležje. Razen njih si videl starinsko orožje in zbirko pip.

Po velikih kočarah svetlic na oknih si lahko sodil, da je v tej hiši Margerita, zakaj stari vojščak nikoli ni kazal zanimanja za gojitev svetlic.

Na obeh strani kamina je stal po en naslonjač, da v njima opočivata oba zakonca.

XXVIII. Neslutna žalost.

V tistem času, ko smo stopili s čitateljem v hišo grofa de Ferney (v zimskem času ob treh popoldne) sta sedela starec in mlada žena na udobnih naslonjačih kraj kamina.

Poveljnik je imel žametno kapico na glavi in domačo suktnjo iz dlakaste tkanine; udobno je prekrizal noge, kadil iz pipe in bral časnik.

Zdajpazdaj je spustil časnik na kolen in se nekam nemirno, morda nezapljivo ozrl na ženo. Njen obraz je izražal nekako potrnost in onemoglost. Še vedno je bila oblečena v črno, zato je njen blede obraz prihajal še bolj do povdarka. Obledela so ji tudi ustne, ki so še nedavno rdele ko zrele črešnje.

Margerita je vezla; a čez nekaj časa ji je padla igla iz rok na krilo, česar pa v zamišljenosti ni niti opazila. Oči so ji zastrmele v ogenj na kaminu.

Naposled so ji zableščale solze v očeh. Kakšne britke misli so morile njeno srce, kaka žalost je pač mučila mlado ženo:

Najprej neomejeno obupavanje sirote, ki je videla, da se je zaprl pokrov na krsti, v kateri je ležalo mrtvo telo njene matere. A ta bolelost je bila lažja, ker jo je lahko izjokala. Prišle so pa nove, dotlej neslutene muke, s katerimi se ne more meriti nič drugega. Margerita jih ni mogla slutiti v naprej, ker je premalo poznala življenje, zato jih je morala sedaj skrivati kot sramotno rano.

Takoj drugo jutro po smrti gospe Chesnel je odvedel poveljnik mlado ženo na svoj dom. Pravimo: takoj drugo jutro, kajti sirota je prebedela noč kleče ob materinem mrtvaškem odru.

Prve dni je grof postopal z ženo očetojsko nežno, hoteč ji razgnati najtemnejše oblake obupa. Jokal je ž njo vred, kazal vsa znamenja sočutja, to pa je vzbudilo v mladi ženi otroško ljubezen do tega dobrega starca.

3 velike prednosti ima

TERPENTIN ZLATOROG MILO

1. je izdatno
2. ima visoko čistilno moč
3. je zajamčeno neškodljivo.

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja, 48

XXV. V novo življenje.

Kaj si je Margerita predstavljala pod zakonom? Zelo malo in še to nejasno. — Polnih občutkov je poznala toliko kot na svoj krstni dan. Beseda ljubezen ni imela zanjo pomena. Ni niti slutila, da je zakon kaj več kot prijateljska zveza in združenje dveh duš. Ni poznala neznosti hčere napram očetu in soproge napram soprogu, zato tudi ni veliko marala za to, da bo njen soprog starec, kajti ta starec ji je bil že zdavnaj drag in ljub. Misel na zakon ni vzbujala v nji pristude nad hladnim objemom in poljubom od starosti okostenelega in od strasti galvaniziranega starea. Ne siuteč, kaj se dogaja z materjo, je videla v zakonu z grofom zgolj razširjenje tiste tihe rodbinske sreče, ki jo je že dotlej uživala.

— Prijatelj, — je rekla gospa Chesnel poveljniku, — že sem se domenila z Margerito glede poročnega dne.

— Kedaj, kedaj bo ta dan! — je vzkliknil grof z živahnostjo mladenčca, ki čaka nevesto.

— Čez dvanajst dni. Torej, prijatelj, vidite, da se ne morete pritoževati radi naju.

— O, draga prijateljica, kako naj vam pač izrazim svojo hvaležnost!

— Samo tako, če boste znali čuvati biser, ki vam ga zaupam, ako boste srečali Margerito — je odvrnila umirajoča s turobnim usmevom.

— Mar dvomite o tem?

— Ali menite, da bi vam bila dala hčer, če bi dvomila?

— Ponašam se s tem, kar ste rekli in zahvaljujem Boga, da me tako dobro poznate.

— Zdaj pa, — je rekla gospa — pomeniva se glede gmočne strani možnosti. — Pojdi v drugo izbo, Margerita, in prinesi iz miznice pisalno mize sveženj pisem, ki so oмотana z rdečo vrstico.

Medtem, ko se je deklet mudilo v sedni sobi, nista Marija in poveljnik izpregovorila niti besede. Umirajoča je skušala z mislimi propikniti v temo pri-

hodnosti, stari grof pa se je opajal s svojo strastjo.

Tedaj je vstopila Margerita s svežnjem.

— Razveži ga, — ji je velela mati, ker je bila sama preslabotna za ta posel. Potlej je vzela nekoliko listin in jih pomolila poveljniku. Bile so: njen poročni list, smrtovnica po ranjem možu in Margeritin krstni list.

— Vzamite te spise, poveljnik, in pojdite k načelniku ter uredite vse, kar je treba. Storit, da bo samo en oklic v cerkvi in sicer prihodnjo nedeljo.

— O, ne skrbite, draga moja, imam dovolj potrepljivosti.

— Nikar se ne opravičujte; dobro veste, zakaj se mudi. Kar se tiče notarja, morate vprašati, je-li potrebna pogodba, kajti Margerita je brez imetja.

— Tudi to bom storil tako, da bo prav. Jutri vam prinesem pogodbo, kakršno jaz želim. Ali se strinjate?

— Popolnoma.

— Kedaj se lahko zopet najdemo tukaj?

— Se-li morda bojite, da me ne boste našli doma, kadar spet pridete? — je vprašala gospa Chesnel z usmevom tihe udanosti.

Jutrišnjega dne dopoldan je prišel grof z notarjem, ki je prebral pred Marijo ženitovanjsko pogodbo.

S to listino je grof de Ferney zapustil vse svoje imetje gospodični Margeriti Chesnel.

— Je zdaj urejeno? — je vprašal starec.

— Ah, prijatelj, — je odvrnila Marija, — vi prekašate moja pričakovanja. Hvala vam. Zdaj lahko mirno zatisnem oči.

Vsi so poveljnika poznali. Vsakdo je vedel, da je Margerita stara le še sedemnajst let in da je najlepše dekle v mestu in okolici.

Lahko pač razumemo, da je nenavadna poroka zvalila v cerkev množico radovednežev. Nevestina bledica pa sledovi solza na njenem nežnem obrazu, — to je vzbujalo najrazličnejša ugibanja. — Pravili so, da je bila Margerita prisiljena, vstopiti v zakonsko vez s tem osi-velim starcem. Vsi so pa prerokovali, da iz tega zakona ne bo nič prida.

Vendar pa je Margerita postala pred Bogom in pred ljudmi grofica Ferney.

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti

bi Vam lahko razjasnili, kako slabo storite, ako pri izboru mila niste oprezni in koliko škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjsko izkušeno MILO LE-POTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od 5 vrst FELLERJEVEGA ELSA—MILA V OBLIKI STEKLE-NICE. Elsalijino mlečno milo, Elsa-gleerinsko Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mila z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo stedijska, izvrstno se pni, osvetejuje in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljša in najfinjša, kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnino in poštino 52 Din., toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poština po povzetju za 10 Din. višja.

19 Naroči a nasloviti na:
EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubi Donji, Elsatrg 201, Hrvatska.

MALA OZNANILA.

Otroka, deklico, staro 8 mesecev oddam za svojega. Naslov pove upravištvo tega lista. 300

Stanovanje se zamenja, dve sobi in kuhinja, pri Glavnem trgu v Mariboru z enakim ali manjšim v okolici ali na delu pod ugodnimi pogoji na upravo. 299

Boljša šivilja se priporoča cenj. damam. Gre tudi na dom šivat. Poudbe pod „Takoj“ na upravo. 290

Zamenjam stanovanje, 2 sobi in kuhinja, s pritlikinami za 1 sobo in kuhinjo ali z enakim. Naslov pove uprava. 298

Na stanovanje se sprejme 2 gospoda ali dijaka. Tržaska c. vrata 10. 305

Proda se modern površnik Din 400, moška obleka Din 300. Ciril Metedova ul. 14, vrata 4. 306

Spalna soba za eno osebo iz trdega lesa, dobro ohranjena se po ceni proda. Vprašati: Melje, Trsteniakova ul. 2. I. nadstr. vrata IV. 301

Išče se instruktorja za meščanski ispit. Vpraša se v upravi. 303

Soba, opremljena, s prostim vhadom, se po ceni odda zakonoma brez otrok ali gospodčinam. Naslov v upravi.

Trgovci pozor! Trgovska hiša poleg cerkve in sole, enonadstropna, novodobna z dobro trgovino meš. blaga, tobačno trafiko, poštni in telef. urad, vrtom, 2 orala travnika, gospodarsko poslepe s takejšnjim prostim stanovanjem obstoječe iz 3 sob, se s trgovino in blagom takoj proda. Naplačati je treba 400.000 KJ, Pojasnila daje F. Cinauer, Maribor, Aleksandrova c. 45, II. 308

Išče se dobro kuharico poleg hiše Predlogi pod „Dobra kuharica“ na upravo lista. 280

Za maske in plesne toalete je atelje zvečer odprt eno uro pred in eno ure po začetku vsake veselice. Foto Vlašič, Gosposka ul. 23. 245

Lepo stanovanje, 2 veliki sobi kuhinja, predsoba in drugo v Gosposki ul. 16/II. se zamenja za enako ali večje. Cenj. poudbe na naslov Anica Traun, trgovina s čevlji, Maribor, Grajski trg. 239

Glasevir za 4500 Din na prodaj. Naslov v upravi.

NA OBROKE.

Manufakturo in konfekcijo, obleke po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačavanju na obroke le pri tvrdki 17

Davorin Johan in drugovi družba z o. z.
MARIBOR, Tattenbachova 2, pisarna Gregorčičeva 1.

KAVARNA „FRANKOPAN“

ojačen salonski orkester z Bar programom. Po daljšana policijska ura. Najboljša dalmatinska vina kakor tudi specialna vina v steklenicah, po 15—20—in 30—Din. Cenj. gostom je klubska soba na razpola o.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Kokol.

Tovarna kanditov

Fr. Rozman & Co.
Maribor, Aleksandrova c. 57
priporoča svoje priznane dobre bonbone

VRVI za stavbe, dvigala, perilo i. t. d. mlinske oprti, motvoz, mrežice za otroške postelje — žimo, afrique — nudi

Na veliko **J. N. ADAMIČ** Na drobno
Vetrinjska ulica 20

Telefon 454 142 Telefon 454

ČAJNA ROČKA

„popolna“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

B. S. N. MOTOCIKLI

Najnoviši modeli
leta 1925 dospeli

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
JUGO-AUTO d. z o. z., LJUBLJANA

Dunajska c. 36

Telefon int. št. 236

Zahtevajte ponudbe!

Ilustrovani ceniki zastoj!

Poniklujem brezhibno na popolen blesk in po zmernih cenah biciklje, avto dele, kirurški instrumente, kakor vse druge najrazličnejše predmete

„R U D A“ 254

DOMICELJ & KOTOUN, MARIBOR
FRANKOPANOVA ULICA št. 10

Podpirajte slovenske tvrdke!

Flor nogavice
Din. 38—

Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 21

KLUB-BAR

ob 11. uri dnevno ob 11. uri
Fred et Joly
origin. francoski mondain
in apaski duo

! Urvalek !

s svojimi novimi slagerji
„Modra Mazur“ „Grotica
Marica etc.

Bajadera
Ellen Rasmussen
danska plesalka

Sobota 7. Sobota

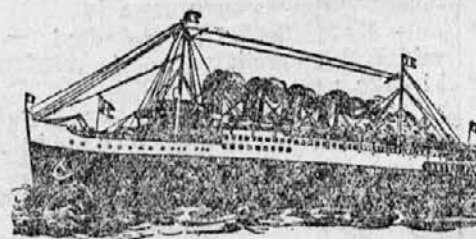
Prvi nastop
Nada Olden
et partner

fenomenalni pevski duo 279

CIL. GLE. TRANSATLANTIQUE

najhitrejša voznja v Sev. Ameriko samo 6 dni čez morje

HAVRE—NEWYORK, SREDNJA in JUŽNA AMERIKA

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje

IVAN KRAKER

zastopnik v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 41 296

RADIO- IN AUTO- AKUMULATORJE

proizvaja v lastni delavnici,
prevzema popravila in nabijanja

„VATRA“ AKUMULATOR Ing. J. & F. DOMICELJ
Maribor, Strossmajerjeva ul. 3
1575

Javna zahvala.

Podpisani se zavarovalni družbi „COMMERCIAL UNION“ zahvaljujem za hitro in kulantno postopanje ob priliki izplačila zavarovalne svote ob požaru moje hiše. Posebno se ji zahvalim za hitro in pravilno cenitev narasle škode, posebno ker sem bil šele leto dni pri imenovanju družbi zavarovan. Družbo „COMMERCIAL UNION“ vsakomur najtopleje priporočam.

Svečanec, v januarju 1925.

PLESEC JAKOB m. p.

Dražbeni oklic!

Dne 28. februarja 1925 ob 10. uri se bode vršila pri podpisnem sodišču v sobi št. 27, prisilna dražba nempremičnin enonadstropne hiše v Mariboru, Gajeva ulica št. 15 stavb. parc. 230 — in vrt zemlj. parc. 267/9, 267/10, 267/30 davčne občine Koroška vrata.

Cenilna vrednost Din 316.834.38 297

Najmanjši ponudek Din 163.417.19

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje. Vse druge je razvidno iz dražbenega oklica na sodni deski.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 30. januarja 1925.

POZORI! DAME! POZORI!

Zopet so došli najnoviši Pariški in Dunajski vzorci za pomlad. Novi Tagal in Pikot po najnižjih cenah. Moški klobuki in Panam se vedno sprejemajo v popravila in čiščenje samo

Aleksandrova cesta št. 32

Cene zmerne

se priporoča

Postrežba točna!

307

IVAN KVAS.